

SAN MARCOS Jaayhui'my Jadu'n Nej Jesucristo Ytun Yjajtì

¹ Jadu'n oga'ñ chondacy je oybi ayuc tiy'ajt jadu'n nej Jesucristo, je Dios y'ung ytun etz yjajtì.

² Je Dios y'ayucnajtzcaxhiybi je Isaías jecy'ajty jayhui'my jadu'n nej Dios nimay je Cristo:

Nguxaamyich ìch ngogapxy jayijp ma nidüg nidüg cajp ma miich mnicxa'ñ jac'axam, jigix jëb je cogapxy nimähuipy je jäy ajcxy co huen nayñi'ixiiyigixy ma yjot yhuinma'ñ mïd miich ycixpi, jadu'n nipaady nej jihuüy jäy ajcxy ni'ixiy tü'aa co tüg rey yjäda'ñ.

³ Nañ jadu'n jadüg it Isaías jayhui'my jada ayuc ma jadu'n yminañ:

Jim mïjtigïduum jäy ajcxy midoy co tüg jäy y'ayuccapxhuäcxy, jadu'n yminañ: “Nayñi'ixiiyigix ma mjot mhuinma'ñ ajcxy jaydëb naybaatim mïd ajt nHuindzin Dios. Ixmájtzcixy yi mjibicjot mjibic-huinma'ñ. Jadu'n nipaady nej jäy ajcxy yajtiy tü'aa huïdibi ooy y'adijy y'a'och.”

⁴ Jim mïjtigïduum anajty Juan je Bautista miñ e ytigiiy mayjäy yajniibejtpi. Chi Juan capxhuäcxy Dios y'ayuc ma je mayjäy ajcxy huïdibi anajty mimb niibejtp. Juan ayuc capxhuäcx co copicy co jäy ajcxy huen jothuimbïjtzcixy etz ixmájtzcixy ajcxy je yjibichuinma'ñ, etz niibéjtcixy, jigix jëbi Dios yhuinmecxhib ajcxy ypocy.

⁵ Tüg'óciy je mayjäy ajcxy huídibi anajty tzinaayb jim Judea ñaaxjot etz jim Jerusalén mimb anajty ajcxy ma Juan, e y'amídoo'ijty anajty ajcxy je'y'ayuc. Co je jäy ajcxy capxpídzimiy nej anajty ypocytúngixy, chi Juan yajñibejty ajcxy ma je Jordán mijñi.

⁶ Juan hue' anajty yhuit'ajtpy camello nibjic, e nañ jëyim anajty mïid ñayhuññyii, e hue' anajty yjicx'ajtpy mu' etz uxpäg.

⁷ Juan ycapxhuäcxyp anajty Dios y'ayuc ma je mayjäy, e yminañ:

—ñich jayjip ti nmiñich ngapxhuäcxy Dios y'ayuc. Jac'axam minipy tüg jäy huídibi jacnigi mic'ajt mïidity ca'ydi ñich, ca' xypaadyich nicxy nguejyich yi' ycighuin.

⁸ ñich ti nyajñibetyich miich ajcxy mïid ni. Per je jäy huídibi yjacmïd Dios ymic'ajt, ca'ydi ñich. Yi' xyaj'adigihuiip xyajjotigihuiip Dios yjihuiñ ymic'ajt, jadu'n nipaadip nej jihuiy xyajñibedip mïid Dios yjihuiñ ymic'ajt.

Co Jesús ñibejty

⁹ Je huin'it xii huin'it tiempo Jesús chooñ ma je cajp huídibi yxii Nazaret, jim Galilea ñaaxjot, e ymiñ ma Juan el Bautista anajty yajpaady. Huin'it xii Juan yajñibejty Jesús ma je Jordán mijñi.

¹⁰ Pidzimb anajty Jesús ma je mijñi, e tim huin'ityi Jesús iix co je tzajp anajty y'ahuäch, e iix je Espíritu Santo chooñ tzajpjoty, e ycidägy ma yi'. Jadu'n je Espíritu Santo yquëxigy anajty nej tüg muuxy.

¹¹ Chi Jesús mïdooy capxy ayuc choñ tzajpjoty, nimäyii:

—Hich miich n'ung'ajtpy. Ooy hich miich ndzocy njihuïy. Ooy jotcuje najjihuïyijich mïid miich.

Je mujcu' tuñ ijxta'ni ma Jesús

¹² Huin'it mic'amy je Espíritu Santo yajnicxy Jesús mïjtigïduum.

¹³ E hue' Jesús yhui'mïy jim mïjtigïduum huixchiguïpx xï ahua'n iyujc agujc. Huin'it je mujcu' jot'ijxy yhuinma'ñ'ijxy je Jesús. Chi je ángeles ajcxy miñ ypubejty ypuđigïy je Jesús.

Jesús ytung yajtzondägy jim Galilea

¹⁴ Ti anajty Juan yajpidägy pujxtigoty, jac'axam Jesús ñicxy jim Galilea. Jim Galilea Jesús capx-huäcxy Dios y'ayuc etz yi Dios y'ané'min.

¹⁵ Jesús ymïnañ:

—Ti je xï je tiempo yhuaad'ajtni. Ti nigoody je xï je tiempo mina Dios pidäga'ñ yi' y'ané'min ya naaxhuiñ. Jothuimbijtcix ajcxy, etz ixmajtcix ajcxy mjibicjot mjibic-huinma'ñ. Mibijccix Dios y'ayuc jadu'n nej jëb ajcxy m'alma ñdzögïpy.

Jesús huodzoñ midaax jäy huïdibi anajty acx-majtzp

¹⁶ Jesús huïdijtp anajty ma je mejypa' huïdib yxï Galilea mejy, co oy'ijxpaady Simón etz y'uch Andrés. Simón etz Andrés acxmadzi anajty ytung'ajtpy, ytimpidacpy anajty y'acxmadzi'ñ mejyjoty co ajcxy Jesús ijxpaty.

¹⁷ Chi Jesús nimay Simón etz Andrés:

—Min mïid hich. Hich miich ajcxy huingbi tung nmöhuïpy. Jadu'n mdung nipaadip nej jihuïy mjäymäjtzcixïpy.

18 Mic'amy Simón etz Andrés ajcxy ixmajch y'acxmadzi'ñ, e ñicxy ajcxy mïid Jesús.

19 Chi Jesús yjacyöy anajty hueen, e ijxpaty Jacobo etz y'uch Juan, je Zebedeo ajcxy ymang. Je Jacobo etz Juan tumb anajty barcojoty. Hue' anajty ajcxy yaj'oyiïyb je' y'acxmadzi'ñ.

20 Chi Jesús mijhuooy ajcxy Jacobo etz Juan, e nimay co huen nicxy mïid yi'. Mic'amy je' ajcxy ixmajch yteedy, je Zebedeo, barcojoty mïid ytumbi, chi ajcxy ñicxy mïid Jesús.

Tüg jäy huïdibi anajty jibic espíritu mïid

21 Huin'it Jesús mïid ymigügtijc yja'ty jim Capernaum. Je huin'it sábado, je pooxcin xi, Jesús ytigiïy ma je judíojäy ajcxy ñaymujctac jim Capernaum, chi yjäyyaj'ixpijctzondacy.

22 Je mayjäy ooy ajcxy jihuiy huinmay je ayuc huïdibi Jesús anajty ajcxy yaj'ixpijciïp. Com Jesús hue' anajty yaj'ixpiïcy jadu'n nej jihuiïy yci'm'ané'min miïdity. Ca' Jesús anajty yaj'ixpiïcy jadu'n nej je jäy ajcxy huïdibi yaj'ixpijciïp anajty Moisés ycötújcin je jécyiïp.

23 E ma je naymujctac tüg yëydijc huïdibi mïid anajty ca'oybi. Chi je ca'oybi ooy mic ycapxcoody, e ymíñañ:

24 —¿Ti co xy'amayïy iïch ajcxy, Jesús huïdibi tzomb jim Nazaret? ¿Nej ti mmiñ co xyajhuindigoyáangixyichi? Iïch n'ijxajpy miïch, e nejhuïybich co miïch je' je Huätzpi Dios.

25 Chi Jesús ix'oïy je ca'oybi, e nimay:

—Amon miïch, e pidzimb ma jada yëydijc.

26 Huin'it je ca'oybi yajyajch yajquïdy je yëydijc, e mic yaaxqueegy, e ypidzimy ma je yëydijc.

27 Tüg'óciy je mayjäy jiiby ma je naymujctac ooy ajcxy ñay'adzigiiyi, e ñayñimaayi ajcxy miñ xyipy:

—¿Ti jada' yi'? Jada yëydijc ymiid jemybi ixpijcin. Yi' miid mic'ajt etz ane'm'ajt, paady ycixpi yi' ane'my yi ca'oybi, e ycapxmidoohuip.

28 Mic'amy je mayjäy ajcxy huudijaty tzinaayb ma tüg tüg cajp jim Galilea nejhuiy ajcxy nej Jesús ytuñ, e cömaaygixy Jesús.

Jesús yajtzögy Simón Pedro ymiid töxyjäybi

29 Tim huin'ítiy Jesús ypidzimy ma je naymujctac, chi ñicxy miid Jacobo etz Juan jim ma Simón etz Andrés ytiyc.

30 Simón ymiid töxyjäybi pijcip anajty. Cijx'am anajty y'ity, e mic anajty ooy ytoyii. Tim huin'ítiyi Jesús ñimaayi co Simón ymiid ooy mic ypiigyii.

31 Chi Jesús nimijhuägy je pa'mjäy. Chi majtzi yci', e huijtzigy. Tim huin'ítiy yi toyii y'ixmajtzi, e chi yajcay yaj'uucy Jesús etz ymiigütiyc.

Jesús yajtzögy may pa'mjäy

32 Co xii oy ycidacni, e chuu'iiyi, chi je mayjäy miid miñ ajcxy ma Jesús tüg'óciy pa'mjäydijc, etz huudijaty ajcxy ca'oybi ymiid.

33 Tüg'óciy je mayjäy ajcxy ma je jimbi mij cajp nimujcy je tiyc ma Jesús anajty ti yjättägy.

34 Jesús yajtzoctay tüg'óciy je may pa'mjäy huenytimytiibá'mity, etz yajpidzimy may ca'oybi majaty jäy ajcxy. Per Jesús ca' anajty a'ixiy nicxy je ca'oybi ñigapxyii, com y'ixy'ajttaayb anajty ajcxy Jesús.

Jesús y'ayuc tiy'ajt capxhuäcxy jim Galilea

35 Tim mooñi Jesús ymaybidígy, ca' anajty yximíyñi, e ypidzimy ma je cajp. Chi ñicxy ma tüg migtíduum Dios mibíjctzoobi.

36 Huin'it je Simón etz je ymígügtijc ooy ajcxy ja'ijxtäy Jesús.

37 Co ajcxy paty je Jesús, chi ajcxy nimay:

—Tüg'óciy je mayjäy xyjadim'ixtäy.

38 Chi Jesús nimay Simón etz je ymígügtijc ajcxy:

—Tzoc ajt jámim ma yi jacjadyii cajp huinduy agonbi, jaydéb ngapxhuäcxibich Dios y'ayuc nañ jadu'n ma yi jäy ajcxy jim. Paady ycixpi ndzooñich tzajpjoty, jigix jëbi ngapxhuäcxibich Dios y'ayuc.

39 Jesús nicxp anajty ma nidüg nidüg cajp jim Galilea ycapxhuäcx anajty Dios y'ayuc ma nidüg nidüg judíojäy ñaymujctac, e yajpidzimy anajty ca'oybi majaty jäy.

Jesús yajtzögy tüg jäy nibützpa'mmíidpi

40 Tüg jäy huídibi ymíid anajty jibic pützpa'm, je micpi, chi nimíjhuägy Jesús, e ycojxtinay'ahuíy ma Jesús yhuinduu, ymíinañ:

—Pen miich jadu'n tzojcpy, jëb xyajtzögich.

41 Chi Jesús pa'ayoy je pa'mjäy, e pidacy yci' ma je pa'mjäy ñiniçx, e ymíinañ:

—Ndzojcpyich, cham nyajtzögy.

42 Co Jesús jadu'n ymíinañ, chi mic'amy je jäy huídibi anajty míid je jibic püdzhögy.

43-44 Míic'amy Jesús ycapxcíjxy míid je jäy huídibi anajty tí chögy, e nimay:

—Ix pin myajnimäy co tí mdzögy. Nicx jayijp jiihy ma Dios ytijc ma je judío teedy ajcxy, e mo' Dios yhuindzigí'ñ jadu'n nej Moisés ycötújcín ane'my, jigix jëbi huädz mbídzimípy

ma Dios ycötújcín. Cuydun miich huídibí Moisés ñajtz'ane'miyy jecy'ajty, jigix jébi je mayjäy ajcxy nejhuíhuip co ti mdzögy.

⁴⁵ Per je yëydijc ca' capxymídoy Jesús. Co ñicxy, chi ytigíy capxy yajyöybí jadu'n nej anajty ti yajtzögyii. Com je mayjäy nejhuíyb huídibí anajty Jesús ti tuñ, paady ycixpi Jesús ca' anajty ocjajtní nej ytigíhuipy iixna' jigüe'xna' majaty cajp. Hue' anajty huídity ma ca' pin chinäy. Per miñ anajty y'oy'ixyii huenytimypinjäyity, choon ma nidüg'ócíy cajp huinduy agonbí.

2

Jesús yajtzögy tüg jäy cäma'tpi tecyma'tpi

¹ Ti anajty xii tiempo ñajtzñicxiyyñi co Jesús yhuimbijty jadüg'oc jim Capernaum. Je mayjäy ñejhuíyb anajty co Jesús yajpaady ma tüg tijc.

² Chi mic'amy mayjäy ñayyöymujci ma anajty Jesús yajpaady, e ca' anajty tigíydac ma je tijc, miid co tzach mayjäy anajty ti miingixy. Y'adujtaayb anajty ajcxy je tijc'aguu. E Jesús ycapxhua'xyp anajty Dios y'ayuc.

³ Huin'it xii, midaax yëydijc cymíñ cijx'am ma Jesús yajpaady tüg pa'mjäy huídibí yci' ytecy ti yxujxtäy anajty.

⁴ E com ca' anajty ni nej y'oyíy nej yajjädíp ajcxy ma Jesús je pa'mjäy, je' co anajty chach újtzity je tijc miid je mayjäy, chi ajcxy yajcöhuaach hueeni je tijcnícx ma anajty Jesús yajpaady. Chi ajcxy cödiyñajxy je pa'mjäy cijx'am.

⁵ Co Jesús ijxy je jäy ajcxy ymibíjcín, chi nimay je pa'mjäy:

—Migügich, yí mbocy tí yajhuinmecxtäy.

⁶ Per nijējity huindzindijc huidibi ajcxy nijaydutr anajty Dios ñecy co ajcxy midoy nej Jesús ymína'ñ, chi ajcxy ymína'ñ jotjoty huinma'ñyoty:

⁷ “¿Nej co jada jāy jadu'n ymína'ñ co tí yajhuinmecxy jada pa'mjäy ypocy? Capxtigooyb yí' mid Dios. Com ca' nipiñjāy jēb ypocyhuinmecxy. Tūgpajc Dios yí' huidibi jēb ypocyhuinmecxy.”

⁸ Per Jesús ñejhuuyb anajty nej je' ajcxy chachmína'ñ jotjoty huinma'ñyoty, paady mic'amy ymínañ:

—¿Na'amy co mdzachhuinmaaygixy?

⁹ ¿Huidibi jada jac'ooy co nnimäyich yí pa'mjäy: “Tí mbocy yajhuinmecxytäy.” O jac'ooy co nnimähuibich: “Pidig, e yajpidig yí mdögy, e tüyöy?” Tú'ciy yí'.

¹⁰ Chi Jesús yjacmínañ:

—Jadachambi janchtiy nyajquēxiga'ñich co ñch, je jāy huidib tsoon tzajpjoty, e huidibi cham yajpaady ya naaxhuiñ, nmidich mic'ajt jaydēb nhuinmecxyich jāy ypocy.

Co Jesús jadu'n ymínañ, chi nimay je pa'mjäy huidibi yci' ytecy anajty xuxy:

¹¹ —Ñch miich yam jadu'n nimäy: “Tinayig, yajpidig yí mmabejt e nicx ma mdijc.”

¹² E mic'amy je pa'mjäy ypidigy, e yajpidigy ymabejt, chi ytüyöychoñ jiiby ma je mayjäy ajcxy anajty y'ixy yhuindicxy. Paady ycixpi tūg'ócay je mayjäy ooy jihuuy huinmay etz jāymejch ojadajty ajcxy Dios, ymínaangixy:

—Nimínaabi ajt jadu'n nga'íjxim mijhuinma'ñ jadu'n nej cham tí n'íjxim.

Jesús nimay je Leví: “Pajamgich”

¹³ Chi jadüg'oc Jesús ycajppidzimy, ñicxy jim ma mejypa'. E co mayjäy ñayöymujcy jim ma Jesús anajty yajpaady, chi Jesús yaj'ixpijc je mayjäy.

¹⁴ Co Jesús yjactüyöy anajty, chi ijxpaady Leví je Alfeo ymang. E Leví iñaayb anajty ma je yajcogüeittac jäy yajcogüejt p anajty. Chi Jesús nimay Leví:

—Pajamgich.

Tim huin'ítiy Leví ytinayigy, ixmajch ytung, e panicxy Jesús.

¹⁵ Jadu'n yjajti co tüg xi Jesús caayb anajty me Leví ytijc. Mayjäy huídibi ytung'ajtpy anajty yajcogüedi, etz jacjadyii jäy huídibi anajty tundigooyb miid judío jäy ycostumbre y'iñaaygixy ma je caydac quipxy miid Jesús etz je' ydiscípulos ajcxy. Com may jäy anajty ooy Jesús tzach miid huídijtcixy.

¹⁶ Jim anajty ma Leví ytijc nijëjty fariseojäy, je huindzindijc huídibi tzach padumb judíojäy ycostumbre. E co je' ajcxy ijxy co Jesús caayb uucp anajty tügmucy miid tüg'óciy je mayjäy ajcxy huídibi tundigooyb miid judíojäy ytiy'ajt ycötújcín, etz yajcogüejt p idijc, chi ajcxy migapxy Jesús ydiscípulos, je' ajcxy huídibi mijnicxpejt p anajty Jesús, nimay ajcxy:

—¿Nej co Jesús miich ajcxy mHuindzín ycaymucy y'ucmucy miid yí yajcogüejt p idijc ajcxy, etz jacjadyii jäy ajcxy huídibi tundigooyb miid judíojäy ycötújcín?

¹⁷ Co Jesús jadu'n midoy nej je fariseo jäy nigapxyii, chi ajcxy nimay:

—Ca' tzocy tzoydumbi yi jäy ajcxy huídibi mic'ajtp oy'ajtp. Yi' janchtiy yi huídibi ajcxy yuuba'm ymiíd chojcpy ajcxy tzoydumbi. Nañ tim jadu'n yi jäy ajcxy huídibi ca' ypocymiidity, ca' ajcxy tzocy pocyhuinmeecxin. Hich ti nmiñich co nyajjothuimbidipyich pocyjäydijc. Hich ca' ti nmiñich co nyajjothuimbidipyich oyjäydijc tudägyjäydijc.

Jesús yaj'amidoogixy nej co jäy y'ity jaygay

¹⁸ Jadu'n yjajti tüg tiempo ayuu'ijtp anajty je jäy ajcxy huídibi mijnicxpejtp anajty Juan je Bautista. Nañ jadu'n ayuu'ajtp anajty je fariseojäy ajcxy. Chi nijjëjty ajcxy ymiñ ma Jesús e amidoy:

—¿Nej co yi jäy ajcxy huídibi mijnicxpejtp ajcxy Juan etz nañ jadu'n yi fariseojäy ajcxy ayuu'ajtp ajcxy, e je jäy ajcxy huídib miich xymijnicxpejtp, ca' y'ayuu'ájtciy?

¹⁹ Chi Jesús y'adzooy:

—Co ya nyajpaadyich ya naaxhuiñ, ca' ycopicity co ñch ndiscípulos ajcxy y'ayuu'adip. Jadu'n nipaady nej jäy ajcxy huídibi píjcin nixiidumy ca' ajcxy y'ayuu'aty ma yam yi píjcin nixiiduñ, e peni ca'ni je pijcpi ymigügtijc y'ixmajztäyii. Nami je pijcpi ca'ni choñ, chi ca' pin y'ayuu'ada'ñ huídibi nixiidum je píjcin.

²⁰ E paadip je xii je tiempo mina ca' nmiid'ida'ñich ya naaxhuiñ yi' huídibi ajcxy xymijnicxpejtpich, e huin'it ajcxy y'ayuu'adaangixy.

²¹ Com jemybi Dios y'ayuc nyaj'ixpicpyich, paady ca' ytügy miiid je jécyip ayuc huídibi je

fariseo jäy ajcxy yaj'ixpijcpy. Jadu'n nej miich ajcxy mnejhuïy co ni pin ca' agiyïy tuc huit miid tüg pedaaš jemy huit, con je' co je jemy huit nïimujcp je', e chi nigï najtzcïdzïhuip je tuc huit.

²² E nañ ni pin ca' jëb huaad pidägy jemy vino ma tuc cochac. Je' co je vino jemybi ycïdzamy je tuc cochac, e chi y'ixyojctähuip je vino etz je cochac ñitigoydähuip. Hue' janchtiy jëb ajcxy pidacy jemy vino ma jemy cochac.

Je discïpulos ajcxy yajmújcixy je moc cojc sábado
xii

²³ Tüg sábado xii Jesús miid ydiscïpulos ajcxy ñaxïy ma tüg trigo cam. E huin'itïyi je ydiscïpulos ajcxy ytigïy je trigo tujcp.

²⁴ Co je fariseo jäy ajcxy ijxy jadu'n nej Jesús ydiscïpulos ajcxy anajty tujcmujc trigo tïm, chi ajcxy nimay Jesús:

—Ix miich. ¿Na'amy co miich mdiscïpulos túngixy huïdibi judío ycötújcïn capx'adujcpy sábado xii?

²⁵ Per Jesús ymïnañ:

—¿Nej ca'miich ajcxy mguendtuñ Dios y'ayuc co mnecycapxy, jadu'n nej David ytuñ tügtecy jecy'ajty, co David etz ymigügtïjc yuu'ögaangixy anajty?

²⁶ Je huin'it tiempo jecy'ajty co je judío teedy Abiatar mïjtungmïdpi anajty ma Dios ytïjc, chi David ytigïy ma Dios ytïjc, e caay je tzajcaagy huïdibi ti anajty yoxy ma Dios yhuinduu. Dios ycötújcïn ymïnañ co je teedy ajcxy ycaagy'ajtpy jada tzajcaagy, ca' jac'ooyñipïn. Nañ jadu'n David moy je tzajcaagy je jäy huïdib anajty ajcxy ymïd.

²⁷ Nañ jadu'n Jesús yjacmïnañ:

—İch, je jây huıdibi tzoon tzajpjoty, nmıdich ané'mın, jaydëb nımäyich je jây ajcxy ti jëb túngıxy sábadó xıı.

²⁸ Com Dios ti ixmach je sábadó xıı, paady ycıxpi, ĩch je jây huıdibi tzoon tzajpjoty, nmıdich ané'mın jaydëb nımäyich jây ajcxy co jëb tijaty tuñ sábadó xıı.

3

Je yëdyjc huıdibi anajty yci' tıdzıp

¹ Jesús ytıgıy jadüg'oc ma je judıo naymujctac. Jiıby anajty tüg yëdyjc huıdibi anajty ymıd tüg yci' tıtz.

² Je fariseojäy jiıby ma je naymujctac y'ıjx'ıjtpy anajty Jesús, co anajty nejhuıhua'ñ pen Jesús ya-jtzögamy je pa'mjäy sábadó xıı, jıgıx jëbi ajcxy xıhuıp Jesús co ti ytundıgoy mıd judıojäy ycötújcin.

³ Jesús nımäy je jây huıdibi mıd tüg yci' tıtz:

—Pıdıg, min ya ma ĩch.

⁴ Huın'ıt Jesús y'amıdoy je jây ajcxy e nımäy:

—¿Nej miıch ajcxy mınaangıxy: Nej jëbi jada nduñich je oybi o je jıbıcpı sábadó xııjoty? ¿Jëbi nyajtzögıch jây o jëbi nyajtıgoyıch jugy'ájtin?

Per je jây amoñ ajcxy ıjty, ca' ajcxy je' y'adzooy.

⁵ Huın'ıt Jesús huındıcxpejty je jây ajcxy mıd chip y'ahua'n, e mıd jotmay, je' co ooy ajcxy jotjuuñity, e chi nımäy je yëdyjc:

—Xajtıu yi mgi'.

Chi je yëdyjc xajtıy yci', e chi yci' oy chögy.

⁶ Chi je fariseojäy ypıdzımday ma je naymujctac, ooy yjotmädy ajcxy, e ñıcxıy ajcxy ñaymújcip mıd je jadügpıcy judıo huındzındıjc huıdibi ymıjıncıxpejt

je rey Herodes. Huinma'ñ ixtaayb anajty ajcxy nej jëb ocyaj'ögip Jesús.

Mayjäy ma tüg ni#ba'

⁷ Per Jesús chooñ miid yi' ydiscípulos ajcxy, ñicxy ma mejypa'. E ooy mayjäy huídibi ajcxy tzomb Galilea ñaaxjot etz Judea ñaaxjot panícxy ajcxy Jesús.

⁸ Nañ jadu'n mayjäy panícx ajcxy Jesús huídibi ajcxy tzomb jim Jerusalén, huídibi ajcxy tzomb jim Idumea ñaaxjot, huídibi ajcxy tzomb jim Jordán mijñi nínaxy ma xi ypidzimyb, huídibi ajcxy tzomb jim Tiro etz Sidón ñaaxjot. Ñicxtäy je mayjäy ma Jesús yajpaady, com ñejhuiyb anajty ajcxy je mijhuinma'ñ huídibi Jesús anajty ytumyb.

⁹ Com tzach mayjäy anajty ymiingixy, paady Jesús ni'ane'mdiy ma yi ydiscípulos ajcxy tüg barco ma jëb iñäy, ca'ty je mayjäy ooy y'adijyiyi y'agodiyii.

¹⁰ Com Jesús ti anajty yajtzögy may jäy, paady ycixpi tüg'óciy je pa'mjäy nimujcy Jesús, adzip tzachnidonaangixy.

¹¹ Co je jäy ajcxy huídibi ca'oybi ymiid ijspxty Jesús, chi ajcxy ñayhuijojtaci ma Jesús yhuinduu, e mic ycapxcooty, ymínaangixy:

—Miich je' Dios y'ung.

¹² Per Jesús nimay mictägy je ca'oybi ajcxy co ca' huaad nigapxcixy nimiyaaccixy pin je' anajty.

Jesús huin'ixy majmetzpi discípulos

¹³ Huin'it Jesús ypejty ma tüg cögop, e capxyñiguexy co huen miñ ma yi' je ymigügtijc huídibi yhuin'ixamy co ytunam miid yi'. Chi ajcxy ymiñ ma Jesús.

14 Chi Jesús yhuin'ijx majmetz ajcxy huídibi ymíid'idamy, e huídibi yquexamy y'ayuccapxhuäcxp.

15 Jesús moy je majmetzpi discípułos ajcxy huídibi anajty ti yhuin'ixy mic'ajt jaydëb yajtzögip pa'mjäy ajcxy, e ymoy ajcxy ymic'ajt jaydëb ca'oybi yajpidzimy ma jäy ajcxy.

16-17 Jada je nimajmetzpi discípułos ajcxy yxii nidüg nidüg: Simón, je huídibi Jesús yxii moy Pedro; Jacobo miiid y'uch Juan, yi Zebedeo y'ung y'anäg, je huídibi ajcxy Jesús yxii moy Boanerges (je ayuc Boanerges jadu'n yhuimbizimy: “Enee ymang”).

18 E jacjadyii huídib Jesús ti anajty huin'ixy: Andrés; Felipe; Bartolomé; Mateo; Tomás; Jacobo je huídibi Alfeo ymang'ajtpy; Tadeo; e je jadügpí Simón, je cananista.

19 Nañ jadu'n Jesús huin'ijxy Judas Iscariote, je huídibi agojix cïyeyc Jesús ma ymidzip.

Yajnïbijccixy Jesús co miiidity mujcu' ymic'ajt

(Co jadu'n huin'ijxtaay je majcmetzpi discípułos ajcxy), Jesús ytigiiy ma tügtijc miiid yi' ajcxy.

20 Huin'ítiiy tzach mayjäy ñayyöymújciigixy ma je tijc ma Jesús y'ity, ixti Jesús etz ymigügtijc ca' y'oyii nej jëb ycaaygixy y'uuccixy.

21 Co Jesús y'amigügtijc jadu'n nejhuiiy, chi ajcxy nimiiñ Jesús yajnicxaangixy anajty mach, com hue' anajty tíjciy co Jesús ylociib.

22 Nijëjity escribas ajcxy, je huindzindijc huídibi nijaydutp anajty Dios ñecy, miin ma Jesús co choñ ajcxy Jesusalén, ymiiinaangixy:

—Jada Jesús ymïid Beelzebú, je ca'oybi yhuindzin, ma y'aa yjot. E yi' yajpidzimy je ca'oybi ajcxy ma jäy ajcxy yjothuinma'ñ mïid Beelzebú ymic'ajt.

²³ Chi Jesús huoomiñ ma yi' je escribas ajcxy, e yajmïidmiydacy ajcxy tüg jihuimbit ayuc. Chi Jesús ymïnañ:

—¿Nej tiy'ajt jada nej miich ajcxy mïna'ñ co Satanás jëb ci'm ñayyajpidzimyii ma jäy ajcxy y'aa yjot? Ca' tiy'ajt nej miich ajcxy mïna'ñ.

²⁴ Pen tügpiçy tungmïdpi ixyipy ñaybijc-huá'cxigixy, etz ñaymidziptzoonigixy ixyipy ac jëyi. Pues cixip yi' ajcxy y'ané'min.

²⁵ Nañ jadu'n pen tügpiçy tüg juugy tüg migüg ixyipy ñaybijc-huá'cxigixy, ca' ajcxy y'idaangixy tügmuçy.

²⁶ Nañ jadu'n pen Satanás ixyipy ti ñaybijc-huäçxyii, e ci'm ixyipy ti nayñibidëgyii, ca' ixyipy yi' ymic'ajt ida'ñ. Hue' janchtiy Satanás cixipy tigoyipy. (Paady ca'tiy'ajtity nej miich ajcxy ymïnañ.)

²⁷ Ca' ni pin jëb huaad ytigïhuïp ma tüg micpi jäy ytijc etz meedziçy tijaty ymïid, pen ca' jayijp cïxoch tecyxoch je jäy micpi. Pen ti cïxoch tecyxoch ixyipy je micjäy, huin'it janchtiy mimadäçipy, e píjçip tijaty ymïid.

²⁸ Janch ïch miich ajcxy nimäy co Dios jëb huinmeecxip tüg'ócïy pocy huïdibi jäy ytúngixp etz tüg'ócïy jibicpi huïdibi jäy ycapxp.

²⁹ Jëyi janchtiy co pinjaty capxtigooyb mïid je Espíritu Santo, je Dios yjihui'ñ ymic'ajt, ca' Dios huinmecxi nimïna. Huinixï y'ida'ñ pocymïid.

³⁰ Mïid co jäy ajcxy chach ymïnaangixy co Jesús anajty mïidity ca'oybi, paady Jesús jadu'n ymïnañ.

Jesús ytaj etz y'uch miguëxy ajcxy

³¹ Jesús ytaj etz y'uch ajcxy oy yja'ty ma anajty Jesús yajpaady. Chi Jesús ytaj etz y'uch ajcxy anajty ytïnaaygixy tïba'y, e chi ajcxy capxñiguejxy Jesús.

³² Je mayjäy huïdibi anajty ajcxy ñaayb jühuiditi ma Jesús, ymïnañ ajcxy:

—Miïch ndaj etz m'uch cheeby ajcxy tïba'y mi-ich ixtaayb.

³³ Chi Jesús ymïnañ:

—¿Pïnjäy miïch ajcxy mdijy co ñich ndaj'adyii etz ñich n'uch'adyii?

³⁴ Huin'it Jesús huïndïcxpejty je jäy ajcxy huïdibi anajty ñaayb ajcxy jühuidity ma je', e ymïnañ:

—Tüg'ócïy jada jäy ya jadu'n ajcxy nipaady nej ñich ndaj etz ñich n'uch.

³⁵ Huenytipïnity huïdibi ajcxy cuydumb yi Dios chójcïn, yi' je' jadu'n nipaady nej ñich n'uch, ñich n'ajch, ñich ndzi' etz ñich ndaj.

4

Je niipïy'ijxpejt

¹ Jadüg'oc Jesús ytiçïy yaj'ixpijçpi ma mejypa'. E ooy mayjäy ymujçpejty ma anajty Jesús yajpaady. Mïid co ooy anajty chachmayjäyity, paady Jesús ytiçïy ma tüg barco jahuengi mejyjoty. Jesús ñaayb anajty barcojoty, e je mayjäy ñaayb anajty ajcxy ma mejypa'.

² Huin'it Jesús yaj'ixpijcy je mayjäy mïid canaag jihuimbit ayuc. Co yaj'ixpiçy, chi ymïnañ:

3 —Amidoo'ijtcix miich ajcxy ñch jada n'ayuc. Tüg jäy chooñ niipi.

4 Co je niipi yhuijpy anajty trigo tñm, chi je trigo tñm nijëjity oy ycäy tñm tüguc. Chi je joon ajcxy ymiñ jicxy je trigo tñm huídibí tüguc tí ycäy.

5-6 E nijëjity trigo tñm oycäy ma tzaanïc, ma nihueeñ oyñaax yajpaady. E je trigo tñm ca' tzip mujx je', je'co ca'anajty ooy naax mápxity. E co je xii ypidzimy, chi no'cy je trigo mang, com ca' anajty ytictz miidity naaxjoty, chi ytñch.

7 E nijëjity trigo tñm oycäy ma apyjot. Co jada trigo tñm ymujxy, chi y'ujtz'ögtäy je trigo mang, e ca' ytñm'ajty.

8 Per jacjadyii trigo tñm oycäy ma oyñaax, chi ymujxy, e ytñm'ajt may'amy: tüg pí'c pajc iipxmajc oyco'ity, jadüg pí'c pajc tugí'px oyco'ity, jadüg pí'c pajc mi'go'px oyco'ity.

9 Co Jesús je miydägií yajmay, chi ymiñañ:

—Pínjaty miid ytätzac, pín midohuamy, huen mido'mbicy jada ayuc.

Ti yi' ñigapxyp yi ijxpejt

10 Co je mayjäy ñicxni, e Jesús yhui'my naydüg, chi je nimajmetzpi ydiscípulos ajcxy etz jacjadyii huídib miñicxpejt Jesús ñimijhua'cy, e amidoy nej yhuimbídzimy je jihuimbit ayuc.

11 E Jesús ymiñañ:

—Miich ajcxy jaydëb mnejhuñhuipy huídibí Dios ñigapxpy ñimiydacpy coyüch'amy ma y'ané'min ycötújcín. Jacjadyii jäy ajcxy jihuimbit'amy nyajmiidmiydaacyich.

12 Jadu'n jihuimbit'amy nyaj'ixpijcpyich je mayjäy, jaydëb co pínjaty ijxp, ca' ajcxy ixipy; etz

pinjaty midoob, ca' ajcxy mido'mbigipy. E jadu'n ca' ajcxy yjothuimbip, e nañ ni ycayajmeecxipy ajcxy ypocy.

Jesús najtzcapxiy nej yhuimbizimy je niipi y'ijxpejt

¹³ Chi Jesús yjacmīnañ:

—¿Nej ca' miich ajcxy mhujnihuīy jada jihuimbit ayuc? Pen ca' miich ajcxy mhujnihuīy jada jihuimbit ayuc, ca' miich ajcxy mhujnihuīhuip yi jacjadyi jihuimbit ayuc.

¹⁴ Je huīdibi capxhuācxp Dios y'ayuc, jadu'n yi' nipaady nej je huīdibi niip trigo tīm.

¹⁵ Je jāy ajcxy huīdibi amīdoo'ijtp Dios y'ayuc, e mic'amy je ca'oybi yajpidzimy Dios y'ayuc ma ajcxy yjot yhuinma'ñ, jadu'n ajcxy nipaady nej trigo tīm huīdibi cāb tūgujc, e je joon ajcxy mic'amy piimujctay.

¹⁶⁻¹⁷ Je jāy ajcxy huīdibi amīdoo'ijtp Dios y'ayuc janch jotcujc, e mībijccixy tzojccix, chi ajcxy ixmajtzi Dios y'ayuc co agapxiyb paady, e co tzaachypi minaxy yajnaxy mīd Dios y'ayuc ycixpi. Jadu'n ajcxy nipaady nej je trigo tīm huīdibi ti ycāy ma tzaanīcx.

¹⁸⁻¹⁹ Je jāy ajcxy huīdibi amīdoo'ijtp Dios y'ayuc, e co ñicxni, chi jāy dīgooyñi Dios y'ayuc mīd jotcujc'ajtīn tzīnaayīn, etz comeeñ'ajtīn etz adzójcīn. Jadu'n ajcxy nipaady nej trigo tīm huīdibi ti ycāy ujtzjoty, e ca' ytīm'aty mīd co oy y'ujtz'ōgy.

²⁰ Je jāy ajcxy huīdibi amīdoo'ijtp etz cōbijcp Dios y'ayuc amumdūgīot etz Dios y'ayuc tumb ma ajcxy yjot yhuinma'ñ, jadu'n ajcxy nipaady nej je

trigo t̄im huɨdibi ti cāb ma oyñaax etz ytiim'aty may'amy: t̄üg pi'cpajc iipxmajc, etz jadüg pi'cpajc tugi'px, etz jadüg pi'cpajc miigo'px.

Je lámpara ñi'ijxpejt

21 Chi Jesús yjacm̄inañ:

—Co jāy ajcxy j̄indicxi'ñ nōctzoy, chi canan ajcxy cōjupy m̄id tu'tz, ni ca' ajcxy p̄idacy cijxpa'tci'py, hue' janchtiy p̄idaaccixy ma j̄indicxpejt jaydēb mi j̄itiicxy.

22 E nañ ni ca' ni p̄in ni ti jēb ameech tunipy, e nicxy ycayajnejhuīy. E ca' ni p̄in ni ti ayūch tunipy, e nicxy ycayajnejhuīy.

23 P̄injaty ytātzac ym̄id, p̄in m̄idoohuamb, huen m̄ido'mb̄ijccixy iich n'ayuc.

24 Nañ jadu'n Jesús ym̄inañ:

—Cuendtúngix jada ayuc huɨdibi miich ajcxy yam mm̄idooyb. Yi quipxi'ñ huɨdibi ajcxy myajquipxiyib, nañ jadu'n yi' m̄id Dios ajcxy xyquipxyhuimbidiy, e ixti jacyajm̄ohuip ajcxy huɨdijaty m̄idoob iich n'ayuc.

25 P̄injaty ym̄id, yajm̄ohuip niği, p̄injaty hueen m̄id, yajp̄igipy niği (oy ixyipy hueen jadim m̄idity).

Je t̄im huɨdibi yeecp ñi'ijxpejt

26 Nañ jadu'n Jesús ym̄inañ:

—Yi Dios y'ané'm̄in jadu'n yi' nej co t̄üg jāy nicxy ñipy ma ycamjot.

27 Chi jada' co ñiiptay ñicxni ma ytijc e ymi'o'cni ym̄äybidigni com jabom, e jadu'n yajnaxy canaag xi tzuu. E je moc pajc mujxp je' etz yomb. Per

je cogam ni ca' nejhuñy nej je moc yoñ, ma mic'ajt paady.

²⁸ Je' co yi naax ci'm mic'ajt mñdity jaydëb yajyoñ je moc. Jayijp ypidzimy je moc ung, jac'axam ypidzimy yi moc pijy, e chi jada' ytim'ajtni.

²⁹ Co je moc ymajaani, chi je jäy ajcxy nicxy moc tzijcp, com ti yhuindiy je moc.

Ijxpejt ma je mostazi pajc

³⁰ Nañ jadu'n Jesús yminañ:

—¿Nej m'oc'a'ixñygixy yi Dios y'ané'min? ¿Ti mñd n'ocyajquipyxihuibich?

³¹ Jadu'n Dios y'ané'min nipaady nej mostaza pajc huñdibi tüg jäy nicxy niipy ma ycam. Yi mostaza pajc jacnigi ymútzity ca'ydí jacjadyii ujtz-pajc huñdibi yajpatp ya naaxhuñ.

³² E co yajnipy je mostaza pajc, chi yoñ, e chi yeegy ooy janch mij, ca'ydí jacjadyii ujtz. E janch mij yeegy tüg'ócíy yci' y'aacx, ixti joon ajcxy pe'mb ma je yci'y'aacx y'anicíy.

Nej anajty Jesús yecy je tiy'ajt mñd je ijxpejt ycxipi

³³ Jadu'n anajty Jesús yaj'ixpicy je mayjäy ajcxy Dios ytiy'ajt mñd canaag jihuimbit ayuc, ixti mñbaad ajcxy jëb huñjihuiy.

³⁴ Ac jihuimbit ayuc Jesús yajnimay je mayjäy. Per mñd y'ydiscípulos Jesús ycapxticxtaayb anajty je jihuimbit ayuc.

Jesús capxticx nej huimbidzimy je ijxpejt

³⁵ Je huñ'it xñ co ycoodziy, chi Jesús nimay yi ydiscípulos ajcxy:

—Tzoc ajt jámim jim'amy ahuñ ma yi jadügpí mejypa'.

³⁶ Huin'it Jesús ydiscípulos ajcxy ixmajtzay je mayjäy, e mïid tzoon Jesús barcojoty. Nañ jadu'n jacjadyii barco ajcxy choñ quipxy mïid Jesús ydiscípulos ajcxy ybarco.

³⁷ Je huin'it coodz tüg poj miiñ janch mic. E je mejy nigoo anajty y'ocpidigni. Janch tigiiyb anajty nii barcojoty, jagoo jagoo yca'ujztay je barco mïid nii.

³⁸ Jesús maab anajty ma je barco ijx ma tüg mabejt. Chi yajmäybidigi, e nimay ajcxy:

—Huindzin, ¿nej ca'mduñcuend co ñch ajt yam nguinaanim?

³⁹ Huin'it Jesús ymäybidigy, e jipcogapxy je poj. Etz nimay je mejy:

—¡Amon! ¡Huäcxip!

Chi mic'amy je poj ymongidactay yhuäcxijptay jadu'ñyi.

⁴⁰ Huin'it Jesús ymïnañ:

—¿Na'amy co mdzachtzigiiygixy ajcxy? ¿Nej ca' mmibíjccixy co nmïdich Dios ymic'ajt?

⁴¹ Jesús ydiscípulos ajcxy ooy chigiiy, e ñayñimaayi ajcxy miñ xyipy:

—¿Pïn jäy jada' jada Jesús? Ooy chachmijhuinma'ñ co yi poj etz je mejy ycapxymidoyii.

5

Je Gadarajäy huïdibi anajty ca'oybi mïid

¹ Chi Jesús mïid ydiscípulos ajcxy oyja'tcixy ma je mejypa' ma je Gadara jäy ñaaxjot.

² Tim mic'amy co Jesús ybarcobidzimy, chi nimiiñ tüg jäy huídibí ca'oybí miiđ anajty. Hue' anajty chooñ ma öcpi jut.

³ Je yëydijc, ca'oybimiiđpi, tzinaayb anajty ma öcpi jut. E ni pin anajty ycamimadägyii. Ni pin camimadacy nicx cixoch tecyxoch jada je ca'oybimiiđpi, e ni ca' ajcxy mimadacy miiđ cadena.

⁴ Canaag'oc ajcxy jacixojch jatecyxojch miiđ cadena, e ypojtayb anajty je cadena. Ni pin camihuinmañybaady nej jëb ocmimadaaccixy je ca'oybimiiđpi.

⁵ Je ca'oybimiiđpi xim tzuum anajty yhuidity tüg yuugjot etz ma öcpi it, janch mic anajty yäxytinäy. E chachnayyajtzaachiyii anajty miiđ tzaa.

⁶ Jiguëgy anajty je ca'oybimiiđpi ymiiñ, co ijxpaty Jesús, chi poyigy ninicxy Jesús, e ycojxtinay'ahuüy ma Jesús yhuinduu.

⁷ Je ca'oybimiiđpi mic migapxcooty Jesús, e nimay:

—Jesús, je mijpi Dios y'ung, ¿na'amy co xymidziptzooñich? May'ajt nbijctzooybich ma Dios co ca' ich jëb huaad xychaachytuñich.

⁸ Je ca'oybí jadu'n yminañ, com Jesús ti anajty nimäy:

—Ca'oybí, pidzimb ma jada yëydijc.

⁹ Jesús y'amidooy je ca'oybí:

—¿Ti mxii?

Chi je ca'oybí y'adzooy:

—Ich nxii hue' je' “ni may”, com ni may ich ajcxy huídibí yajpatp ma jada yëydijc.

10 Huin'it je may ca'oybi may'ajt pijctzoy ma Jesús co ca' ajcxy jëb huaad ixquexyii ma huingbi it lugar.

11 Huingon anajty je cop ma anajty may idzim yj#cxciy.

12 Chi je ca'oybi ajcxy may'ajt pijctzoy, e nimay ajcxy:

—Najtzquexiyyg ma yi may idzim, jigix jëbi n'adigiych njottigiych yi may idzim.

13 Chi Jesús jadu'n a'ixiy co jëbi adigiigyxy jotigiigyxy je may idzim. Chi je ca'oybi ypidzimday ma je yëydijc, e yajtigiyday je may idzim ajcxy. Jim anajty yajpaady jahuengi mejtz mil idzim. Chi je idzim ylocjiydaay, e ycögänaxtaay ajcxy ma tüg tzajjip, e oy ycädaaygixy n#joty, e chi ajcxy ñ#'ögtay.

14 Je idzim cuend'ajtp ajcxy ooy ajcxy ñay'adzigiiyi, e nicxtay ajcxy poyigy ma ytijc. E oy nimiyaaccixy cajpjoty etz majaty tundac nej anajty ajcxy y'idzim y'öctaaygixy. Mayjäy ajcxy choñ mic'amy oy ijxcixy nej anajty ti ytunyii ti yjadyii.

15 Co je mayjäy ajcxy yja'ty ma Jesús yajpaady, chi ajcxy ijxy je yëydijc huidibi anajty mayca'oybi ym#d. Ijxy ajcxy co iñäy huit m#d etz huijycujc, ti anajty y'oyiy. E huin'it ooy ajcxy je mayjäy ñay'adzigiiyi.

16 Je jäy ajcxy huidibi anajty huindixcp co anajty je ca'oybim#dpi ti y'oyiy, etz ijxcixy nej ti ytunyii ti yjadyii m#d je may idzim, chi yajmiydactay je maycajpyäy jadu'n nej anajty ti ijxcixy.

17 Huin'it ajcxy pijctzoy may'ajt ma je Jesús, co huen tzoñ ma ajcxy je ñaaxjot.

18 Co Jesús ytigüy jadüg'oc ma je barco, chi je yëdijc huídibí anajty ca'oybí tí ñibídzimyíi tí ycóbídzimyíi, píjctzoy may'ajt ma Jesús co huen a'ixíy möhuíp co huen mïd'idyíi Jesús.

19 Per Jesús ca' a'ixíy co ymïd'idyíi, chi ñimay:

—Huimbit ma mdijc etz mjugymígüg, e yajmïdmïydäg jada mijpí tung mijpí huinma'ñ huídibí je Huindzin Dios tí tuñ mïd miich. Mïdmïydägípy jadu'n nej je Huindzin Dios tí xypa'ayoy.

20 Chi je yëdijc yhuimbijtní, e huídijtp anajty cajp cajp jim Decápolis ñaaxjot, e nimïydactay tüg'ócíy jadu'n nej Jesús tí yajtzögyíi, e tüg'ócíy je mayjäy ooy jihuíy huinmay.

Je Jairo ñix etz je töxyjäy huídibí Jesús yhuít ñidoni

21 Co Jesús huimbijty barcojoty ma je mejypa' ma anajty tí chooñ, chi mayjäy ymíiñ ma Jesús yajpaady, chi Jesús yhuäcxíjpy ma je mejypa'.

22 Huin'it Jesús ñija'tí tüg mijtungmïdipi ma yí judíojäy ajcxy ñaymujctac. Je yëdijc hue' anajty xíijity Jairo. Co Jairo íjxpaty Jesús, chi ñayhuíjotac ma Jesús yhuinduu.

23 Jairo may'ajt píjctzoy, ymínañ:

—Huindzin, ögaaníp ñch nnix. Tun may'ajt nicxy ma ñch ndijc, e mgíñixájip ma ñch nnix, jigix jëbí myajtzögípy, e yjactzinähuíp.

24 E Jesús nicxp anajty mïd Jairo, e mayjäy panícxxy anajty Jesús. E je mayjäy ooy anajty tzach'adij'y tzach'agodi'y Jesús.

25 E ma je mayjäy ymíiñ anajty tüg töxyjäy pa'm mïd, jécyiñ anajty ymíjtacni. Majmetz jimíjt yxíi

ybo' anajty cujc payöy, ca' anajty y'oc-huäcxijpni je ni'py.

²⁶ Jada töxyjäy ti anajty yajtzoyduñ miid may tzozdumbi, ti anajty ymeeñ yajtundäy ma je tzozdumbi ajcxy. E je'ni anajty ypa'm'ity. Ni ti pubéjtin ti capaady, ixti nigí anajty ypa'm mijhua'ñ.

²⁷ Jada töxyjäy ti anajty ayuc midoy nej Jesús anajty pa'mjäy yajtzögy, paady nimiiñ etz nimijhuägy jixci'py'amy, chi nidooni Jesús yhuitpa'.

²⁸ Jada töxyjäy nayñimaayi jotjoty huinmañyoty: “Co nnidónibich Jesús yhuitpa', miid tim yí'yí ndzögiich.”

²⁹ Co je töxyjäy nidoñ Jesús yhuitpa', tim huin'ity mic'amy yhuäcxijp je ni'py. Huin'it je töxyjäy jihuiy co anajty ti chögy.

³⁰ E Jesús jihuiy co anajty ti yajtzögy tüg jäy miid ymic'ajt, paady ni'ixhuimbijty je mayjäy huidibi anajty pamíni, y'amidooy ajcxy:

—¿Pín ich nhuit ti xyñidoni?

³¹ Huin'it Jesús ñimaayi ajcxy ydiscípulos:

—Miich m'ijxpy co yí mayjäy xychach'adijy xychach'agodiy, e miich mina'ñ: “¿Pín ti xyñidónich?”

³² Per Jesús huindicxypejty je mayjäy jühuidity ma yí, oc'ixa'ñ ocnejhuñhua'ñ pín anajty ti ñidonyii.

³³ Huin'it je töxyjäy, com ñejhuñyb anajty jadu'n nej Jesús ti yajtzögyii, paady nimijhua'cy Jesús janch tziyuuyb miid tzi'ñ ñayhuíjojtaci ma yí yhuinduu.

³⁴ Jesús ymíañ:

—Töxyjäy huidibi ooy ndzócyich, ti mdzögy miid co ti xymibícyich. Nícx agujc jotcujc, ti mba'm ñaxy.

35 Capxp m̄ydacp anajty Jesús m̄id je töxyjäy co nijëjty jäy ñimiini, choñ ma je judío jäy ñaymujctac m̄jitungm̄idpi ytjic, e ñimay je töxy'anäg yteedy:

—Yi mn̄ix ti je y'ögy. Ca' huaad m̄jac'amayïy ñig yi Huindzin Jesús.

36 Per Jesús ca' tuñcuend jadu'n nej ajcxy yjamina'ñ, chi ñimay je naymujctac huindzin:

—Ca' mdzigïy, m̄ibic nigoda'ajty.

37 E ni ca' jac'a'ixiy nicxy yjacm̄dnicxyii jacpinjaty. Jëda'ajty m̄dnicxy je Pedro, Jacobo etz Juan, je Jacobo y'uch.

38 E co Jesús ytjctigïy ma yi naymujctac huindzin ytjic, chi ijxy jadu'n nej jäy jiiby chachne'mgixy chachjïygixy chachyaaxcixy.

39 Co Jesús tijctigïy, chi ñimay je jäy ajcxy:

—¿Nej co nigoo ajcxy mdzachne'mni, e mdzachyaaxcixni? Yi pi'c töxy'anäg ca' yi' ti y'ögy, maab yi'.

40 Per nigooob ajcxy Jesús nixiicy co jadu'n ymina'ñ. Huin'it Jesús yajp̄dzimday t̄üg'óciy pinjaty anajty jiiby tigoty, e m̄id tijc tigiy jëda'ajty je ungedeedy etz ungday, e nañ je tuḡgp̄i ydiscípulos huidibi anajty ti m̄id miñ. Chi ajcxy ytigiy jiiby ma anajty je töxy'anäg yajpaady.

41 Chi Jesús májtzïy yi töxy'anäg yci', e chi ñimay:

—Talita, cumni —jadayaab ayuc hue' yi' yhuimb̄dzimy: Töxy'anäg, ñch miich yam ñimaayb, p̄idig.

42 Huin'ítïy je töxy'anäg, je huidibi anajty majmetz yjimij, yp̄idigy e ytüyöchoñ. E t̄üg'óciy yi mayjäy ooy ajcxy jihuïy huinmay.

43 Huin'it Jesús najtzcapxiiy co ca' huaad pin yajnimay jadu'n nej je töxy'anäg ti chögy, nañ jadu'n ni'ane'mdiy co huen ajcxy yajcay je pi'c töxy'anäg.

6

Jesús yajpaady jim Nazaret

1 Huin'it Jesús chooñ ma je jimbi it lugar, e yhuimbijty ma yci'mgajp. E miid ñicxy yi' ydiscípulos ajcxy.

2 Sábado xijoty Jesús ytigiy yaj'ixpijcp ma je mayjäy huidibi yöymújccixp ma je judío jäy ñaymujctac. E je mayjäy huidibi amidoo'ijtp anajty ooy jihuiy huinmay ajcxy, e ñayñimaayi ajcxy miñ xyipy:

—¿Ma jada' jadyaab jäy ti ni'ixpigiy jadyaab ixpijcin? ¿Ma ti paady jada huijy'ajt cujc'ajt huidibi ymiid? ¿Ma jada' ti paady yi mic'ajt huidibi miid mijhuima'ñ tumyb?

3 Je' jada je tzejtzpi, yi María y'ung. Yi' y'uch ymigüg, yi Jacobo, yi José, yi Judas, etz yi Simón. Nañ jadu'n yi' y'uch töxyjäybi cha ajcxy chinäy quipxy miid ich ajt.

E je mayjäy ca'ajcxy anajty ixa'ñ cöbiga'ñ Jesús.

4 Huin'it Jesús nimay je mayjäy ajcxy:

—Huenma'amyity tüg'óciy je mayjäy ooy yajmij'aty je jäy ajcxy huidibi najtzcapxiiyb Dios y'ayuc. Jëyi janchtiy, ma yci'm naax ma yci'mgajp ca' je jäy ajcxy yajmij'adyii, etz nañ ytim jadu'n yi' y'amigügtijc etz ymijjin ymidijc.

5 Ma yci'm naax yci'm gajp Jesús ca' jaty nej mijhuinmañ tunipy miid co ca' ajcxy mijpidägyii. Jëyi yci'pidacy ma nijëjity pa'mjäy etz yajtzoocy.

6 Jesús ooy jihuüy huinmay nej je jäy ajcxy ca' ymijpidägyii ma yci'm naax yci'm gajp. Chi Jesús chooñ jim ñicxy ma jacjadyii cajp huinduy agonbi, e yaj'ixpijcy anajty je mayjäy ajcxy.

Jesús quexy ydiscípulos ayuccapxhuäcxp

7 Huin'it Jesús mijhuoy je majmetz ydiscípulos ajcxy, e chi quejxhuäcxy nimetz nimetz ma canaag cajp. E chi mooy mic'ajt, jigix jëb yajpidzimy ajcxy ca'oybi ma jäy ajcxy.

8 Nañ jadu'n y'ane'my Jesús je' ydiscípulos ajcxy co ca' huaad ti miníxcixy tü'amgixpi, jëyi jëb miníxcixy tüg tajc nidüg nidügti. Ca' huaad miníxcixy ymorral, e ca' huaad miníxcixy ycaagy, e ca' huaad miníxcixy ymeeñ.

9 Jëyi je yci'g etz je yhuit huídibi anajty ajcxy ymiid huen miníxcixy.

10 Chi Jesús yminañ:

—Co anajty ajcxy mjättaccixy ma tüg tijc, jim ajcxy mhuimipy ixti coon mdzoonip ma yijimbi cajp.

11 Pen mdigiiygixp ma tüg cajp, e je jäy ajcxy ca' ajcxy xycöbigañ, ca' ajcxy amido'idañ miich m'ayuc, mbidzimgix ma je cajp, chi mhuinhuópcixipy mgig. Jada je' je tiy'ajt co ca' ajcxy mjotcújcity. Janch ñch miich ajcxy nimäy co Dios anajty ytiyduñ jada naaxhuiñ jäy, jacniigi tzaachypa paadañ yi jäy ajcxy huídibi ajcxy anajty

ca' xycöb'ijccixy, ca'ydi je' ajcxy hu'idibi tzinaay jecy'aty ma Sodoma etz Gomorra cajp.

12 Chi je nimajmetzpi ajcxy chon Dios y'ayuccapxhuäcxy co huen jäy ajcxy jothuimb'ijtcixy, huen ixmajtztaaygixy yi pocytunü.

13 Nañ jadu'n ajcxy yajp'idzimy ca'oybi majaty jäy, e pidaaccixy aceite majaty pa'mjäy, e yajtzóoccixy anajty.

Co Juan je Bautista y'ögy

14 Huin'it je rey Herodes nejhuüy co Jesús canaag mijhuinmañ tzachytuñ anajty, com tüg'óciy je mayjäy anajty nimiydaaccixy Jesús. Herodes ymíñañ co Juan je Bautista ti yjugypicy jadüg'oc ma anajty ti y'ögy, paady mic'ajt müdity jaydeb mijhuinmañ tuñ.

15 Nijëjity jäy ymínaangixy:

—Jesús yi' je' Elías.

E naagity jäy ymínangixy:

—Yi' je' tüg Dios tiy'ajtmüdpí hu'idibi quipxyüby müd je Dios ytiy'ajtmüdpí hu'idibi tzinay jecy'ajty.

16 Co Herodes nejhuüy nej je mayjäy nimiydaaccixy Jesús, chi ymíñañ:

—Janch jada co Juan ti yjugypicy, je hu'idibi nni'ane'mdüyich co huen yajmínagyü ycohuajc.

17 Müd Herodías, Herodes ytöxytjic ycixpi, Herodes n'ane'mdüy co Juan yajmach, e pidägyüü pujxtigoty. Jada Herodías jayijp ypijcy müd je rey Herodes y'ajch Felipe, per ti anajty ixmach Felipe, e ypijctigajch müd je ycapy Herodes.

18 Hue' anajty Juan ti nimay Herodes:

—Ca' jadu'n paadyii co yi m'ajch Felipe ytöxytjic miich mïddzinaayi.

19 Paady ycixpi Herodías mijotma'ty Juan, e ytimy yaj'ögamy anajty. Per ca' mic'amy yhuinma'ñybaty nej ocyaj'ögip;

20 com je rey Herodes ñejhuuyb co tudägy jäy huädz jäy anajty je Juan, e tziguyb anajty mïd Juan. Paady ycixpi anajty je rey Herodes Juan mïdity cuend'aty pujxtigoty. Naag'oc naag'oc anajty Herodes nicxy amido'ity Juan y'ayuc, ooy anajty huinmay nej yhuimbïdzimy, per jotcuyc anajty amido'ijty.

21 Huin'it Herodías ypat huinma'ñ nej jëb yaj'ögy Juan je huin'it xï co je rey Herodes anajty ñayñixïduñyii. Hue' yajcay yaj'uucy je gobierno ytumbi ajcxy, je soldado huindzin ajcxy, etz tüg'óciy yi mic jäydjic huïdibi ajcxy tzinaayb naag naag cajp jim Galilea.

22 Xiïduñyoty anajty co Herodías ñix oy y'ech ma je rey anajty yajpaady mïd je may jäy huïdibi anajty yajcaayb yaj'uucy. E jadu'n nej je Herodías ñix y'ejch, ooy je rey jadu'n jäygidacy, etz tüg'óciy je jäy je huïdijaty anajty mïd ajcxy ycaaygixy y'uuccixy. Chi je rey nimay je töxy'anäg:

—Pijctzóhuigich ti mdïmdzojcpy, ïch miich nmöhuipy.

23 Je rey ñigi capxcödujcy janch cixyjot huinijot co möhua'ñ ti ytimy ypijctzooyb, ixti jëb jamöy cujuhäcxy yi' y'ané'min, mïbaad anajty ane'my je naaxjot.

24 Chi je töxy'anäg ñicxy ma ytaj oy amidoy, nimay:

—¿Ti nbijctzohuípich?

Chi je' ytaj y'adzooy:

—Pijctzoohui yi Juan je Bautista ycohuajc.

²⁵ Míc'amy je Herodías ñix nihuimbity je rey e yminañ:

—Ndzojcyꝑich co xymöhuibich míc'amy je Juan je Bautista ycohuajc ma tüg texy.

²⁶ Co jadu'n midoy je rey, chi ytiꝑiy tajp mayb janch mijcajee. Per ti y'octunipy. Com ti anajty jadu'n capxcöduy, ti anajty mayjäy midoy ti anajty ti yaj'ahuaný je töxy'anäg, ca' y'ayuc yajxiicy.

²⁷ Paady ycixꝑi je rey míc'amy ane'my tüg soldado, co huen nicxy yajtzoni Juan ycohuajc.

²⁸ Chi je soldado ñicxy ma pujxtijc, e yöcpujxtuuty Juan. Chi je soldado mimiñ Juan ycohuajc ma tüg texy, e yajcídigiꝑy je töxy'anäg, e je töxy'anäg yajcídigiꝑy ytaj.

²⁹ Co je jäy ajcxy huídibi anajty mijnicxpejtp Juan ñejhuíy ajcxy co je rey ti yaj'ögy Juan, chi ajcxy y'oy e yajꝑidíci Juan ñinícx, e yajnaaxtiꝑiy ajcxy.

Jesús yajcaay migoox mil yéydijc

³⁰ Co je majmetzꝑi apóstoles ajcxy yhuimbijty huídibi anajty Jesús ti quexy y'ayuccapxhuäcxꝑi ma canaag cajp, chi ajcxy yajmídmíydacy Jesús tüg'óciꝑy tijaty anajty ti túngixy, etz tüg'óciꝑy ayuc huídijaty ti yaj'ixꝑijccíxy.

³¹ Huin'it Jesús nimay je nimajmetzꝑi huídibi anajty ti quexy y'ayuccapxhuäcxꝑi:

—Tzoc jámim ma tüg it ma ca' ꝑin, jaydëb nbócxim tüg xií metz xií.

Paady ycixpi Jesús jadu'n ymīnañ, com tzach mayjäy ja'ttīb tzondīb ma Jesús yajpaady, e ca' ajcxy tiempo anajty mīdity mina ycaaygixipy y'úuccixipy mīd je mayjäy ycixpi.

³² E Jesús mīd ydiscípulos ajcxy ñicxy barcojoty ma ca' pīn. Ac jēyi ajcxy nicxy ca' jac pīn jäy mīd nicxy.

³³ E mayjäy ijxy co Jesús ajcxy choñ, e nañ ijxcajpy pīn anajty tzoñ barcojoty. Paady mayjäy choñ ma canaag cajp tegyi'm, ñicxixy poyigy anajty ma Jesús ñicxa'ñ. Mayjäy oy yja'ty jayijp ca'ydi Jesús ajcxy, e jim ajcxy yöymujctay.

³⁴ Co Jesús ybarcopīdzīmy, chi ixxy janch mayjäy, e Jesús ooy pa'ayoy je mayjäy, com jadu'n anajty ajcxy nej maycōbixy huīdībī ca' mīdity ycuend'ajtpī. Chi Jesús ytigiy yaj'ixpijcp, canaag nax ixpijcin anajty yecy.

³⁵⁻³⁶ Co anajty ti chu'ñyñi, chi Jesús ydiscípulos ajcxy ñīmaayi:

—Ca' ni pīn chināy ma jadayaabi it lugar, e ti chu'ñyñi. Capxycix mīd jada mayjäy ajcxy, jaydēb ñicxixyñi ma yi cajp huīnduy agonbi, huen nicxy júyigixipy ycaayin y'uucīn.

³⁷ Huīn'it Jesús y'adzooy yi' ydiscípulos ajcxy:

—Miich ajcxy móoygix jada mayjäy caayin úucīn.

Chi ajcxy Jesús y'adzooy:

—¿Huaad ñich ajcxy nicxy njuy mejtz migo'px denario tzajcaagy, jigix ycaipy y'ügipy jada mayjäy?

³⁸ Chi Jesús y'amīdooy ydiscípulos ajcxy:

—¿Naag tzajcaagy miich ajcxy mīdity ya? Nicx íjxcix.

Co ajcxy tiy'ajt paty, chi ajcxy Jesús nimay:

—Íich ajcxy nmíid migoox tzajcaagy etz metz acx.

³⁹ Chi Jesús ni'ane'mdíy co je mayjäy huen ix-taaccíxy naaxcíxy tügpícyjaty.

⁴⁰ Chi je mayjäy y'ixtactay canaagpícy. Canaagpícy migo'px jatypi, e canaagpícy huixchiguípxmajcjatypi.

⁴¹ Chi Jesús conígy je migooxpi tzajcaagy etz je metzpi acx, e ypa't'ijxy tzajpcíxy, e yajnaxxy Dios cojuyip ma Dios míid je tzajcaagy etz je acx ycíxpi. Huin'it Jesús tujc-huäcxy je migooxpi tzajcaagy, e yajcídígy je' ydiscípulos ajcxy, jaydéb ajcxy yajhuäcxip ma je mayjäy. Nañ jadu'n Jesús yajcídígyi je metzpi acx je' ydiscípulos ajcxy, jaydéb yajhuäcxip ma je mayjäy.

⁴² Nidüg'ócíy je mayjäy ajcxy ycay y'uucy cüxyi.

⁴³ Co je mayjäy ycayday, chi je discípulos ajcxy yajmujcy je cayduc tzütztuc, e yaj'ujch ajcxy majmetz cach.

⁴⁴ Migoox mil anajty ajcxy je yéydíctijc huídibi cay uuc.

Jesús yöy nãhuingíxy

⁴⁵ Huin'it Jesús ane'my je' ydiscípulos ajcxy co huen barcotigíygyixy mic'amy. Huen nicxíccíxy jayijp jim Betsaida jim mejy ñínajxy. Co yi discípulos ajcxy ybarcotigíyday, chi Jesús ycapxycíjxy míid je mayjäy.

⁴⁶ Co anajty Jesús ti ycapxycíxy míid je mayjäy, chi ñicxy ma tüg cögop Dios mibíjctzoob.

47 Co ycoodzyñi je discípulos ajcxy anajty yajpaady mejyoty ma je barco. Jesús naydüg anajty yajpaady mejypa'.

48 Jesús y'ijx co je ydiscípulos ajcxy anajty ti y'anucxygyxy mid mejycabi, je' co je barco anajty chachjipcobojy. E co oy moñy, chi Jesús ymihuägy ma je barco. Jesús yöyp anajty meyhuingíxy, e hue' anajty jüyöyñaxamy je discípulos ajcxy.

49 Co ajcxy ijxpaty Jesús yöyp anajty meyhuingíxy, chi ajcxy ooy yaxqueegy, com hue' anajty ajcxy tijy co nigo y'ijxmañgyxy.

50 Com tüg'ócxy yi discípulos ajcxy anajty ti íxcixy Jesús, e ooy ajcxy chigy, paady mic'amy Jesús migapxy je' ydiscípulos ajcxy, e nimay:

—Jotmic naybidáacigy, ca' mdziggyxy. Ich yi'.

51 Huin'it Jesús ybarcotigy, e mic'amy je pojyxeemy, e je discípulos ajcxy ooy jihuy huinmay.

52 Ooy ajcxy jihuygyxy huinmaaygy, com ca' ajcxy huinjihuygyxy anajty nej Jesús je mayjäy yajcay mid je migooxpí tzajcaagy. Com je'ni anajty ajcxy ooy yjotjuuñity ycöjuuñity.

Jesús yajtzögy pa'mjäy ajcxy jim Genesaret

53 Chi ajcxy ymejch ma je mejypa' ma je Genesaret ñaaxjot. E coxojch ajcxy je barco ma mejypa'.

54 Co ajcxy ybarcopidzimy, chi mic'amy je mayjäy ajcxy jim ijxcajpy Jesús.

55 Poygy je jäy ajcxy choon, e yajyöyñajxtay je cajp ajcxy huinduy agonbi, capxhuäxcixy co Jesús anajty ti yjädy jim. E jäy ajcxy yajmiindzondacy may pa'mjäy cijx'am jim ma anajty Jesús yajpaady.

56 E hueñytim ma'amyity anajty Jesús ñicxy majaty mij cajp, mutz cajp, o majaty jäy y'ujtztzinäy, ooy anajty ajcxy pidáccixy pa'mjäy majaty majaty yí mij túba', e cohuaniiygixy Jesús co huen nidoñyii yí yhuitpa', e tüg'ócixy huídijaty anajty ajcxy nĩdomb, najxp ajcxy anajty je' ypa'm.

7

Huıdı jäy yaj'ahuimbıjt pocyjayıty

1 Huin'it ymiiñ ma Jesús nijėjıty fariseojäy ajcxy, je huıdzındıjc huıdıbı tzachpadumb judıo ycostumbre. Nañ jadu'n mııd mııñ nijėjıty escribas, je huıdzındıjc huıdıbı ajcxy nijaydutp anajty Dios ñecy. Hue' je fariseos etz escribas ajcxy anajty tı choongıxy Jerusalén.

2 Je fariseos etz escribas ajcxy ijxy co Jesús ydiscıpulos ajcxy ytıgııy caaybı uucpı jaygıbuıy, ca' anajty cuydúngıxy judıojäy ycostumbre.

3 (Com yı fariseojäy etz jacjadyıı judıojäy ajcxy cuydumby anajty ajcxy ñı'ap costumbre, e ixpocypújcıxy jayıjp ma ca'ni ytıgııygıxy caaybı uucpı. Com yı judıojäy ajcxy co ajcxy ñicxy mayjäyjoty etz yhuımbıjtcıxy jadüg'oc ma ytıjc, ca' ajcxy ycay ixtı coonı jayıjp ajcxy ycıbújcıxy canaag'oc.

4 Yı judıojäy ymııd canaagnax costumbre huıdıbı cuydúngıxyp jadu'n nej ajcxy yajhuaatzcıxy ajcxy ytaasi ytexy ytütz etz ypujxtexy.)

5 Chi je fariseos etz escribas ajcxy y'amıdooy Jesús, nımaayı:

—¿Na'amy co mııch mdiscıpulos ajcxy ca' cuydúngıxy judıojäy ñı'ap costumbre? ¿Na'amy

co ajcxy ycaaygixy y'úccixy, e ca' jayijp ixpújcixy yi' ypocyi?

⁶ Chi Jesús y'adzooy:

—Janch tiy'ajt jadu'n nej je Dios ytiy'ajtmüdpí Isaías jayhui'my jecy'ajty müd miich ajcxy ycixpi. Miich ajcxy huídibi naybidaacip jadu'n nej jihuïy ajcxy tudägyjäy, e ca' yjáncíty. Com jadu'n Isaías jaybejty co Dios jadu'n ymínañ:

Jada jäy jadu'n ajcxy ycapxcixy ymiydaaccixy jadu'n nej jihuïy xyajmij'atyich. Per ca' ajcxy xyajmij'atyich cixyjot huinijot.

⁷ Naadigí co ajcxy xyhuin'ügixich xyhuinyáaxcixich. Ñayyaj'ixpíjcigixy ayuc tiy'ajt huídibi jäy ajcxy ti cojy ti macxy.

⁸ Chi Jesús ymínañ:

—Miich ajcxy ti m'ixmájtzcixy Dios ycötújcín, e myajmij'ájtzcixy ayuc huinma'ñ huídibi jäy ci'm ti cojy ti macxy.

⁹ Miich ajcxy ca' mgüendtúngixy Dios ycötújcín Dios ytiy'ajt jigix jëbi cuydúngixy mgi'm costum-bre.

¹⁰ Com Moisés je cötújcín ypidac jecy'ajty: “Yajmij'at mdaj mdeedy”, e “Pinjaty jibic nigapx ni'ojiiyb ytaj yteedy, copicy y'ögip.”

¹¹ E miich ajcxy mínañ co tüg jäy nimähuip ytaj yteedy co ca' pubeda'ñ ajcxy jadu'n nej padyii, müd co tüg'óciy tijaty yi' ymüd huídibi ytaj yteedy jë'adánip, hue' ti ahuanïy nigoo ma Dios.

¹² E pen jadu'n mínañ, chi miich ajcxy mínaangixy co ca' copícyity mbubéjtcixipy mdaj mdeedy.

13 Miich ajcxy midundigooyb Dios ycötújcin miid mgostumbre huídibi myajnajxyp myajtigüyb, etz jacjadyii jibic-huinma'ñ myaj'ixpíjccixy.

14 Jadüg'oc Jesús mijhuoy yi mayjäy ajcxy, e chi nimay:

—Mido'mbíjccix miich ajcxy ich n'ayuc, e mhujnhuühp ajcxy.

15 Ca' yi' yajpocähuüyb huídibi jäy ajcxy ypidacy ma yhuin y'ahuac. Yi' janchtiy huídibi pidzim ma jäy ajcxy yjot yhuinma'ñ, yi' yi' yajpocähuühb.

16 Miich ajcxy mmid mdätzac, mido'mbíjccix ich n'ayuc.

17 Co Jesús ixmajch je mayjäy, e ytíctigüy, chi je discípulos ajcxy yaj'amidoohü nej yhuimbízimy jada ayuc.

18 Chi Jesús ydiscípulos ajcxy nimay:

—¿Nej nañ jadu'n miich ajcxy ca' mhujnhuüy jada ayuc? ¿Nej ca' mhujnhuüygixy co huídibi tigüy ma yi jäy y'ahuac (yi caayin uucin), ca' yi' yajpocäy yi jäy?

19 Yi caayin uucin hue' yi jäy ypidägy ma y'aa ymoox ca' nan ma yjot yhuinma'ñ, e co ñax ma y'aa ymox, chi ypidzimni.

Co Jesús jadu'n ymina'ñ, chi nejhüyim co Dios ca' capx'aducy ni ti caayin ni ti uucin.

20 E Jesús yjacmíñ:

—Dios yajpocähuühp jäy ajcxy miid huídibi pidzimb ma ajcxy yhuinma'ñ.

21-22 Ma yi jäy ajcxy yhuinma'ñ jiiy chooñ jibic-huinma'ñ; jiiy chooñ migapxtigoyi töxyjäy yhuinma'ñ; jiiy chooñ je tundigooyi yéydijc miid

töxyjäy etz töxyjäy m̄d yēydijc huinma'ñ; jii by chooñ jäyyaj'öḡi huinma'ñ; jii by chooñ meedzi huinma'ñ; jii by chooñ mügi huididi huinma'ñ; jii by chooñ jibic-huinma'ñ; jii by chooñ je huin'ñn̄ huinma'ñ; jii by choñ nayca'oy'ix̄i huinma'ñ; jii by chooñ je piitzcapxi huinma'ñ; jii by chooñ je amij agix huinma'ñ; jii by chooñ je tzuu huinma'ñ je loci huinma'ñ.

²³ Yi jadu'mbi jibicpi jii by chooñ ma jäy ajcxy yjot yhuinma'ñ, paady jibicpi jäy ajcxy túngixy, e ypocycäy ajcxy ma Dios.

Tüg töxyjäy huidi ca' yjudiojäyity mibijc Jesús

²⁴ Chooñ Jesús ma yijimbi it, e ñicxy jim ma Tiro etz Sidón ñaaxjot. Jesús ytigiy ma tüg jäy ytijc, e ca' anajty tzocy co je mayjäy ñejhuñhuñy ma y'ity. Per ca' jajty nicx yhuingoyüch.

²⁵ Mic'amy tüg töxyjäy nejhuñy ma Jesús anajty yajpaady. Hue' je töxyjäy ypi'cn̄ix ym̄d anajty ca'oybi. Je töxyjäy ym̄ñ ma Jesús, e ycojxtinay'ahuñy ma yi' yhuinduu.

²⁶ Je töxyjäy hue' anajty ycojápjity Sirofenicia (e hue' anajty griegojäy). Yi töxyjäy may'ajt pijctzoy ma Jesús co huen yajpidzimy je ca'oybi ma ypi'cn̄ix yjot yhuinma'ñ.

²⁷ Chi Jesús je töxyjäy ñimay:

—Ooy ycopicyity co nbubedipyich jayjip Dios yjäy (yi judiojäy). Jadu'n nipaady nej tüg ungedeedy. Tim copicy co je ungedeedy yajcayipy jayjip yci'm ung, e ca' möhuip uc je huidibi y'ung yajjicxaamy.

²⁸ Chi je töxyjäy y'adzooy:

—Huindzin, tiy'ajt nej miich mmına'ñ, per nañ jadu'n yi uc ajcxy yjicxyp je caagy abu'x huidi cáb naaxc'íxy ma mesipa't ma je jäy y'ung ajcxy ycaay.

²⁹ Chi Jesús je töxyjäy nimay:

—Tiy'ajt jadu'n nej ich miich ti xy'adzooy, paady yci xpi jëb mhuimbidi py ma mdi jc jotcu jc, je ca'oybi ti ypidzimy ma mnix yjot yhuinma'ñ.

³⁰ Co je töxyjäy huimbijty ma ytjc, chi paty ypi'cnix cijx'am, ti anajty je ca'oybi ñibidzimyii ycöbidzimyii.

Jesús yajtzögy tüg jäy huidibi cönat etz ahu'i'mb

³¹ Chi Jesús jim tzojci chooni Tiro ñaaxjot. Chi choon jim ñicxy anajty Galilea, e nicxy ma je tü'aa huidibi najxp Sidón etz je cajp huidibi yajpatp jim Decápolis ñaaxjot, chi yja'ty ma Galilea mij lagu-unba'.

³² Jim ajcxy miid miiñ tüg jäy huidibi cönatip etz aahu'i'mb. Chi ajcxy may'ajt pijtzooy ma Jesús huen c'inxajy je pa'mjäy.

³³ Chi Jesús miidnicxy je pa'mjäy ahuingujc ma ca' mayjäy, e pidacy ycihua'x ma je pa'mjäy ytätzac. Chi chujy, e huin'it nidoni je ytoodz.

³⁴ Chi Jesús ypa't'ijxy tzajpc'ix, e ymicxejy, e chi ymınañ Aramaico'amy:

—Efata —jada ayuc hue' yhuimbidzimy: Ahuädz.

³⁵ E mic'amy je jäy cönatpi ytätzac y'ahuaach etz ytoodz yungiy etz ycapxni yajxon.

³⁶ Chi Jesús ane'my je pa'mjäy etz ymigügtjic co ca' huaad ni pin yajmiidmiydägi py jadu'n nej anajty ti chögy. Co Jesús jadu'n mictägy ane'my co ca' huaad ni pin yajmiidmiydägi py je mijhuinma'ñ

huídibi ytumyib, chi nīgi je pa'mjäy etz ymígügtijc mïdmiydaaccixy hueñypínity.

³⁷ Je mayjäy ooy tzachjihuiy huinmay ajcxy, ñayñimaayi ajcxy miñ xyipy:

—Jada Jesús ooy oy chachtuñ. Ymimadactaayb yi'huenytimytíijity, ixti yajmidohuicpy yi' yi cōnatpi etz yajcapxigy yi uumbi.

8

Jesús yajcay midax mil yëydijc

¹ Je huin'it xii je huin'it tiempo mayjäy anajty ti ñaymújcigixy ma Jesús yajpaady, e ca' anajty je mayjäy ajcxy mïdity ti ycaaygixipy y'úuccixipy. Jesús capxyñiguejxy je' ydiscípulos ajcxy, co huen miingixy ma yi' yajpaady. Co ajcxy ymiiñ, chi nimay:

² —Ooy nba'ayooyich yi mayjäy. Yi' co cham midugiig xii maabi ya mïd y'ityich je mayjäy, e ni ca' ajcxy mïdity ti ycaipy.

³ Co ixipy nguexhuimbityich ajcxy ma ytijc ayuu, ca' yjécyity yajpa'ngójipy ajcxy tü'am, com nijéjity ajcxy jigüegy ti choongixy.

⁴ Chi je discípulos ajcxy Jesús adzooy:

—¿Ma iich ajt nbaatim je caayin uucin huídibi jëb mïd nyajcaayim nyaj'úucim jada mayjäy? Com migtigíduum ya nyajpaatim ma ca' pin chinäy.

⁵ Chi Jesús y'amidooy je' ydiscípulos ajcxy:

—¿Naag tzajcaagy miich ajcxy mïdity?

Chi je' ajcxy y'adzooy:

—Huixtujc tzajcaagy.

⁶ Chi Jesús ane'my je mayjäy, co huen iñay'ahuuygixy naaxcixy. Huin'it Jesús conigy

je huixtujcp tzajcaagy, e yajnajxy Dioscojuyip ma Dios m̄id tzajcaagy ycixpi. Chi tujc-huäcxy je tzajcaagy, e moy je' ydiscípulos ajcxy, e je' ydiscípulos ajcxy yajhuäcxy je tzajcaagy ma je mayjäy.

⁷ Je Jesús ydiscípulos ajcxy ym̄id anajty nijëjity pi'c acx. Chi Jesús yajnajxy Dioscojuyip ma Dios m̄id je pi'c acx ycixpi, e moy je' ydiscípulos ajcxy huen yajhuäcxtaygixy ma je mayjäy.

⁸ Chi je mayjäy nidüg'óciy yca y cüxyi, e co ajcxy yca yday, chi je Jesús ydiscípulos ajcxy yajpidëgy huixtujc cach cayduc jücxtuc tiibi anajty yconaxy.

⁹ Jahueeni anajty ycamidaaxmility je jäy huidibi ajcxy cay uuc cüxyi. Chi Jesús ycapxy ycijxy m̄id je mayjäy, e nimay ajcxy co huen nicxcixy ma ytijc.

¹⁰ E mic'amy Jesús ybarcotigiy m̄id ydiscípulos ajcxy, e chi ñicxy ajcxy jim Dalmanuta ñaaxjot.

Yi fariseos ajcxy tüg ijxpejt pijctzoob mijhuinma'ñybi

¹¹ Nijëjity fariseos ajcxy, je huindzindijc huidibi padumb judío ycostumbre, ym̄iñ ajcxy ma Jesús yajpaady, e ytigiy ajcxy ijxquípxcixy y'ixpijcin m̄id Jesús. Pijctzoogixy co Jesús huen yaj'ixyii ajcxy tüg ijxpejt huidibi tzomb tzajpjoty. Ijxta'n octu-naangixy m̄id Jesús.

¹² Chi Jesús tajy may ñayjihuiyiy jotjoty huinma'ñyoty, chi ymicxejy, e ym̄inañ:

—¿Na'amy co jada jäy ajcxy huidibi jugy'ajtp cham, pijctzoogixy ijxpejt huidibi tzomb tzajpjoty? Janch ñch miich nimaaygixy co ca' nyaj'ixaangixy ijxpejt huidibi tzomb tzajpjoty.

13 E Jesús ytimycapxycíxy m̄id je fariseos ajcxy, e chi puyöyduuty ajcxy. Chi Jesús ybarcotiḡiy, e ñicxy m̄id ydiscípulos ajcxy ma mij laguun ñinaxy.

Fariseojäy ajcxy yaj'ixp̄ijc̄in

14 Je' ydiscípulos ajcxy ti anajty jaydigoyḡixy je j̄icxy p̄icy co ajcxy ybarcotiḡiy. J̄eyi ajcxy mimiiñ t̄üg pi'c tzajcaagy.

15 Chi Jesús ane'myb je' ydiscípulos ajcxy, e yminañ:

—Ca' mm̄ijp̄idaacc̄ixy yi fariseojäy ajcxy y'ayuc ytiy'ajt etz ni rey Herodes y'ayuc ytiy'ajt, com jadu'n ajcxy y'ayuc nipaady nej levadura huidibi ca' y'óyity.

16 E je Jesús ydiscípulos ajcxy nim̄iydaacc̄ixy Jesús y'ayuc ñayñim̄áayiḡixy ajcxy miñ xyipy:

—Je' co ca' ñich ajt nm̄imiinim caayin uucin.

17 E Jesús ñejhūiyb anajty nej je' ydiscípulos ajcxy ñayñimaayi miñ xyipy, paady yminañ:

—¿Na'amy co mdzachnim̄iydaacc̄ixy je caayin uucin huidibi ti mjäydigooyḡixy? ¿Nej ca' mhujnj̄ihuiyḡixy e ca' mguenditunḡixy ñich n'ayuc? ¿Nej co ajcxy mdzachc̄öjuuñity?

18 Miich ajcxy m̄id mhuiin: ¿Nej co ca' m'ijxc̄ixy huidibi ndumyb̄ich? Miich ajcxy m̄id mdädzac: ¿Nej co ca' mm̄ido'mb̄ijcc̄ixy ñich n'ayuc? ¿Nej co ca' mjäym̄éjtz̄c̄ixy ti ti nduñich?

19 Jayhuin co ndujc-huäcx̄yich je migooxp̄i tza-jcaagy e nyajcaayich migoox mil j̄äy: ¿Naag cach cayduc jicxtuc ti ajcxy myajp̄id̄igy?

Chi ajcxy y'adzooy:

—Hue' ñich ajcxy nyajp̄id̄igyich majmetz cach cayduc jicxtuc.

20 Chi Jesús ym̄inañ:

—E jayhuin co ndujc-huäcxyich je huixtujcpi tza-jcaagy, e nyajcaayich m̄idaax mil jäy: ¿Naag cach cayduc ti ajcxy myajpid̄igy?

Chi ajcxy y'adzooy:

—Hue' ñich ajcxy nyajpid̄igyich huixtujc cach cayduc jicxtuc.

21 Chi Jesús ym̄inañ:

—¿Nej chambaad miich ajcxy ca' mhujnjihuñy?

Jesús yajtzögy tüg jäy huintzpi jim Betsaida

22 Jesús etz ydiscípulos ajcxy oy yjá'tcixy jim Betsaida. Jim Betsaida nijējity jäy m̄id m̄iñ ma Jesús tüg huintzpi, e pijctzoy ajcxy may'ajt co huen nidoñ jigix je huintzpi y'ijxigipy.

23 Huin'it Jesús huijtzooñ je huintzpi ma yci', chi m̄id cajppidzimy. E chi Jesús yajjaaxy yi chujyñi je huintzpi yhuin, etz c̄ñixajy, e chi amidoy pen y'ijxpy anajty tigati yinjaty huenjaty.

24 Chi je huintzpi huind̄icxpejty Jesús, e nimay:

—N'ijxypich yēydijctjc, e jadu'n ajcxy yquēx̄igy nej quipy, per yöyp ajcxy.

25 E jadüg'oc Jesús yci' pidacy ma je huintzpi yhuin, e chi je huintzpi yhuind̄icxpejtpy anajty, e chi yhuin y'oyñy yajxon, huin'it oy huadz y'ijxy.

26 E Jesús ycapxycijxy m̄id je', e quejxhuimbijty ma yt̄ijc. Chi ym̄inañ:

—Ca' mdigihuip cajpjoty, e ni pin jada mgayajm̄idm̄iydägipy.

Pedro capxypidzimy co Jesús y' je' je Cristo

27 Chi Jesús ñicxy m̄id ydiscípulos ajcxy jim ma nijējity mutz cajp m̄ihuingon je mij cajp Cesarea

Filipo. E tü'am Jesús amidooy ajcxy ydiscípulos, nımay:

—¿Nej jäy ymınaangıxy pın ıch?

28 Chi ajcxy je' ydiscípulos y'adzooy:

—Nijëjıty jäy ymınaangıxy co miich je' je Juan, je Bautista. E nijëjıty ymınaangıxy co miich je' je Elías. E jacjadyii ymınaangıxy co miich je' tüg Dios y'ayucnajtzcapxııybı huıdibı tügııyb mııd nijëjıty Dios ytiy'ajtmııdپی huıdibı tzınaay jecy'ajty.

29 Jesús y'amıdooy je' ydiscípulos ajcxy:

—Miich ajcxy, ¿nej miich mmınaangıxy pın ıch?

Chi Pedro y'adzooy:

—Miich je' je Cristo.

30 Chi Jesús nımay je' ydiscípulos ajcxy co ca' huaad ni pın nımaaygıxy, co yı' je' je Cristo.

Jesús capxypıdzımy co y'öga'ñ

31 Chi Jesús jacyaj'ıxpıjcy je' ydiscípulos ajcxy, e ymınañ:

—Copıcy co ıch, je jäy huıdı tzoon tzajpjoty, nya-jnaxıpyıch mıj tzaachpyı etz mıj ayo'n. Yı mıjjäydıjc ajcxy, yı judıo teedy mıjtungmııdپی, etz yı escribas, je huındzındıjc huıdibı nijayduutcıxyp Dios necy, ca' ajcxy xy'ıxa'ñıch, e xyaj'öga'ñ ajcxy, e codugııg xıı njugypıgıpyıch jadüg'oc co ıch anajty tı n'ögy.

32 Co Jesús jadu'n nigapxy nımydacy huädz huädz nej yjada'ñyıı anajty, chi Pedro huobıbzımy Jesús ahıngujc, chi ooy ojy.

33 Chi Jesús ni'ıjxhuımbıjty ydiscípulos ajcxy, e ojy je Pedro, nımay:

—Huınhuäctıutcıch, miich Satanás. Com miich ca' mhuınma'ñ mbıdägy nej Dios tzocy. Yı' janchtıy miich mhuınma'ñ'ajtpy nej jäy ajcxy tzocy.

³⁴ Huin'it Jesús huoomiñ yí' ydiscípulos ajcxy etz yí mayjäy, e chi nimay:

—Pen ji pinjaty xypanicxa'ñich, huen jäydgoydäy yci'mdzójcin etz huen xypanicxich jabom jabom. Oy nej ytimyjadipy ytimy'ayoohuipy. Jadu'n nipaady nej jihuüy ajcxy anajty mgruudz mgabiccixy, etz naygyéjcgixy ma yí ó'cin huen ytimyñéjity miid ñich ycixpi.

³⁵ Huenpinjäy huídibi ca' yega'ñ yí yjugy'ájtín ma yí ó'cin miid ñich ycixpi, hue' je' yajtigoyamy yí'yjugy'ájtín. E huenpinjäy huídibi yegamy yjugy'ájtín ma yí ó'cin miid ñich ycixpi etz ñich y'ayuc oybi ycixpi, hue' je' ypadamyb yí jugy'ájtín huídibi ca' cixipy tigoyipy ni mínaa.

³⁶ ¿Ti oy'ájtín yí' co tüg jäy y'ocnayyajpadüyb yí meeñ etz mic'ájtín (huídí yajpaatp ya ñaaxhuiñybi) e y'alma yjugy'ájtín cixipy tigoyipy tügcíy?

³⁷ ¿Jadu'ñyí jéb jäy y'alma yjugy'ájtín occojuyí? Nígi tzoohuín miidíy jäy ajcxy y'alma yjugy'ájtín, ca' jac ti.

³⁸ Huentimpínity yí huídibi xymidzo'ydúnibich yí n'ayucich ndiy'ájtích ma yí pocyjäydíj yhuindu huídibi tzinaayb cham ma jada naaxhuiñybi. Pues nañ jadu'n ñich, je jäy huídibi tzoon tzajpjoty, nmidzo'ydúnibich yí jadu'mbi jäy co ñich anajty nhuimbity ya naaxhuiñybi miid ñich nDeedy, je Dios Teedy, ymic'ajt y'oy'ajt etz miid tüg'ócíy yí may'ángeles ajcxy tudägypi.

9

¹ Jadu'n Jesús yjacmínañ:

—Janch t̄iy'ajt jadu'n nej ñch miich ajcxy cham n̄imäy, co nijëjity miich ajcxy huïdibi cham ma ñch nhuinduu, ca' m'ögaangixy, ixti cooni ajcxy jayijp m'ixipy je Dios y'ané'min etz ymic'ajt.

Co Jesús ñinïcx yajtigajch

² Co tuctujc x̄i naxy, chi Jesús m̄id tzoõñ Pedro, Santiago etz Juan, e m̄idpa'ttiḡiyy ma t̄üg m̄ijcop ma t̄üg it ooy yc̄ixity. E j̄im copc̄ixy Jesús ñinïcx naygojt̄igajtzni ma Pedro ajcxy yhuinduu.

³ Chi Jesús yhuit oy y'ahuimbity janch poob, e janch ad̄icxp. E ni p̄in jadu'n yhuit cayajhuäch janch poob jadu'n nej je' anajty yhuit m̄id̄ity.

⁴ E chi oy nayguëx̄igyii ma ajcxy yhuindu Elías etz Moisés. Elías etz Moisés m̄iydacp anajty ajcxy m̄id Jesús.

⁵ Huin'it Pedro n̄imay Jesús:

—Huindz̄in, janch oy jadu'n co ñch nyáajity. N'occojyich ajcxy tuḡiḡ t̄ijcquemy: t̄üg miich m̄je'; t̄üg Moisés yje'; etz t̄üg Elías yje'.

⁶ Com Pedro, Jacobo etz Juan ooy anajty ch̄iḡiyḡixy, paady Pedro ca' anajty nejhuiy ti ycapxyp.

⁷ T̄im huin'ít̄iy t̄üg joc yajn̄id̄igoy je' ajcxy, e m̄idooy ajcxy ayuc jocjoty, e je ayuc ym̄inañ:

—Jada je' ñch n'ung, huïdibi ooy ndzocyich. Mido'mbic miich ajcxy Jesús y'ayuc.

⁸ E t̄im huin'ít̄iy Pedro, Jacobo etz Juan ajcxy yujc'ijxy, e yja'ijxhuïdijty ajcxy, e ca' ni p̄in ma ocjac'ijxni, jēda'ajty Jesús nayd̄ügpaic.

⁹⁻¹⁰ T̄i anajty choongixy copc̄ixy, e cidacp anajty ajcxy, co Jesús n̄imay Pedro, Jacobo etz Juan, co ca' huaad yajm̄idm̄iydaaccixy p̄injaty huïdibi ajcxy

anajty ti íjxcixy, ixti cooni ñich, je jäy huídibi tzoon tzajpjoty, n'ögibich etz njugypigipyich jadüg'oc. Pedro, Jacobo, etz Juan ca' yjacmiydägy miid jacpinjaty huídibi anajty ti íjxcixy. Per ooy ajcxy huinmay etz naymídmíydáacigixy miñ xyipy ti Jesús ytijamy co yminañ: “N'ögibich etz njugypigipyich jadüg'oc.”

¹¹ Huin'it ajcxy Jesús y'amidooy:

—¿Na'amy co yi escribas yminañ co yi Elías huídibi chinay jecy'ajty jayjip miinañ ca'ydi je Cristo?

¹² Chi Jesús y'adzooy:

—Tiy'ajt jadu'n co miñ jaybety ma Dios ñecy jecy'ajty co Elías yhuimbidipy jacjayjip ca'ydi je Cristo, e yaj'oyíydähuiipy huinjemybi tüg'óciy miid Dios ycixpi. E nañ tiy'ajt jadu'n co jaybety ymiñ ma Dios ñecy co je Cristo, je jäy huídib tzoon tzajpjoty, yajnaxa'ñ ayo'n etz tzaachypí etz mayjäy ca' y'ixa'níby.

¹³ ñich miich ajcxy nimaayb co je Elías ti je' yhuimbity ya naaxhuiñ, e je mayjäy ti túngixy miid Elías nej anajty tím tzójcixy. E cuyduñ ajcxy nej jaybety miiñ ma Dios ñecy miid Elías ycixpi.

Jesús yajtzögy tüg mutz'anäg huídibi ca'oybi miid

¹⁴ Co Jesús, Pedro, Jacobo etz Juan yhuimbity ma je jacjadyii Jesús ydiscípulos ajcxy anajty ti yhuí'míy, chi ajcxy ijxy mayjäy júhuidity ma Jesús ydiscípulos ajcxy. Etz ijxy ajcxy nijéjity escribas huídibi ayuc tzachyajtzibíyb miid Jesús ydiscípulos ajcxy.

¹⁵ E co je mayjäy íjxcixy nejhuíyigixy co Jesús ti yhuimbity anajty, chi mic'amy ajcxy ninicxy Jesús

pooygy, e capxpoocxcixy, e may je' ajcxy ooy jihuuy huinmay.

16 Chi Jesús y'amidooy je mayjäy, nimay:

—¿Ti ayuc miich ajcxy mdzachyayjomyb mïid ñch ndiscípulos ajcxy?

17 Chi nidüg je jäy ajcxy y'adzooy:

—Huindzin, ti nmïidmiiñ ñch nmang huïdibi ymïid ca'oybi, e je ca'oybi ti yaj'umïyii.

18 E janam jadojc je ca'oybi yajyachyii ya-jquïdyii ñch nmang, e oy cäy naaxcïxy, e ooy y'aa'opy ypidzimy, e nañ jadu'n oy ytïitz queety etz ññicx janch ögy yhuï'my. Ti nbïjctzoyich may'ajt mïid miich ndiscípulos ajcxy co huen yajpidzimgixy je ca'oybi ma ñch nmang, e ca' ajcxy ymadacy nicxy yajpidzimgixy.

19 Jesús nimay je mayjäy:

—Miich ajcxy huïdibi jugy'ajtp jadachambi xïi tiempo huïdibi ca' mijpidägy Dios y'ayuc, ¿naag xïi naag po' ñch njac-huï'mmïhuïbich mïid miich ajcxy? ¿Naag xïi naag po' n'ocmïmecxtuguipïch miich ajcxy? Mïidmiin yi mmang ya ma ñch nhuinduu.

20 Chi ajcxy mïidmiñ je pa'mjäy ma Jesús yhuindu. E co je ca'oybi ijxpaady Jesús, chi mic'amy yajyach yajquïdy je pa'mjäy, e chi oy ciday naaxcïxy, e ooy yajch yquïdy, yajpidzimy ooy y'aa'opy ma y'ahuac.

21-22 Jesús y'amidooy je pa'mjäy yteedy:

—¿Minaag jimïjt cujc yöy maabi mmang ypa'mbety?

Chi je ungedeedy y'adzooy:

—Ma'xung anajty co pa'mbedyii. Canaag'oc je ca'oybi yajyachyii yajquidyii ñch nmang, ixti ti oy ycogidahuïy jijnjoty etz ñijnjoty. Je ca'oybi canaag'oc jayaj'ögy ñch nmang. Pen miich miid tzöc'ajt mic'ajt jaydëb xypubedipyich, tun may'ajt pa'ayoogich etz pubejtcich.

²³ Chi Jesús y'adzooy ñimay je pa'mjäy yteedy:

—Pen miich mibijcpi, ca' ti chípitý ma pin mibijcp.

²⁴ Mic'amy je pa'mjäy yteedy mic ycapxy yminañ:

—Nmibijcyich, pubéjtcich nej huaad jacmij nmibicyich.

²⁵ E co Jesús ijxy co ñigi mayjäy chach ymiñ poyigy ma yi', chi ix'ojoy je ca'oybi, e yminañ:

—Miich ca'oybi huídib ti yajhui'my jada pi'c'anäg uum etz nat, ñch miich yam n'ane'myb: “Pidzim ma yi' pa'mjäy, e ca' mjactigihuipy ma yi' yjot yhuinma'ñ jadüg'oc.”

²⁶ Jayijp je ca'oybi yaaxqueecy janch mic, yajyajch yajquidy je pa'mjäy. Co jadu'n tuñ, chi ypidzimy. Je pa'mjäy oy ñinïcx yhui'my nej jihuïy ti y'o'cni. Je mayjäy huídibi anajty ajcxy jim huindïcxp yminaangixy:

—Ti ayoob y'ögy.

²⁷ Chi Jesús majtz je pa'mjäy yci', e yajpidigy e huin'it je pa'mjäy ytinaigy mic oy.

²⁸ Co Jesús ytigüy ma tüg tijc, chi je' ydiscípulos ajcxy y'amidou ameech, minañ ajcxy:

—¿Na'amy co ñch ajcxy ca' ti nmadägyich nej nyajpidzimip ñch ajcxy yi' ca'oybi?

²⁹ Chi Jesús y'adzooy:

—Yijibi ca'oybi ca' yi' huaad ypidzimy jadu'ñyi. Hue' janchtiy copicy mibijctzou Dios mictägy, e huin'it ypidzimipy je ca'oybi ma je pa'mjäy. Ca' jac ni nej huaad ypidzimy yi jadu'mbi ca'oybi, jëyi co Dios nmibijctzoohuim n'íjtim ayuu.

Jesús capxpídzimníp jadüg'oc co y'öga'ñ

³⁰ Chi Jesús mïd yi' ydiscípulos ajcxy choñ ma je jimbi it, e yajyöyñajxtay ajcxy Galilea naaxjot. Jesús ca' anajty tzocy co je mayjäy ñejhuïhuïyb ma yi' ñicxy.

³¹ Com Jesús hue' anajty yaj'ixpicy yi' ydiscípulos ajcxy, co ooy ycopícyity co yi' jäy huidibi tsoon tzajpjoty, yajcïyegipy ma yi' ymidzip, etz yaj'ögïyb, e co anajty ti y'ögy codugüg xii jadüg'oc yjugypigipy.

³² Jesús ydiscípulos ajcxy ca' huinjihuïy anajty Jesús y'ayuc, e nañ jadu'n tzigïyb anajty ajcxy co Jesús yaj'ójip, paady ca' ajcxy amïdoy nej huimbídzimy yijibi ayuc.

¿Pïn je' nïgi jacmïjip?

³³ E Jesús mïd ydiscípulos ajcxy oyjäty jim Capernaum. Co ajcxy ytijectigïy, chi Jesús yaj'amïdoy ydiscípulos ajcxy, nimay:

—¿Ti ayuc miich ajcxy naymïdmïy dáacigixy jim ma anajty mdüyöygixy?

³⁴ Per amonday ajcxy, com jëgixpi co anajty ajcxy ooy ti ñaymïdmïy dáacigixy tüyöyjoty co pïn jada' ajcxy nidügti ocjaccopícyip.

³⁵ Huin'it Jesús y'ixtacy, e chi mijhuoy je nima-jmetzpi ydiscípulos ajcxy, chi ajcxy nimay:

—Pïn nayyajnaxaaníp mij, huen ity nej jihuïy ca' ytiijity e huen capxmïdoy ymïgügtijc.

³⁶ Chi Jesús tzenëgy tüg pi'c'anäg, e chi pidacy cujc'amy ma yi' ydiscípulos ajcxy. Chi tzenëgy jadüg'oc, e nimay ajcxy:

³⁷ —Pïn cöbïjc tügpajc pi'c'anäg jadu'n nej jada pi'c'anäg miid ñch nxii ycixpi, ñch yi' anajty ti xycöbicyich, e pïn ñch xycöbïjcpich, ca nan ñch anajty naydügpajc ti xycöbïjcyich, nañ jadu'n anajty ti cöbicy huïdi ti xyquejxich.

Pïn ñch ajt xycamidzip'ájtım, ñch ajt je' mïd y'ity

³⁸ Juan Jesús nimay:

—Huindzin, ti ñch ajcxy n'ijxpaady tüg jäy co ca'oybi yajpidzimy miid miich mxii, e ti ngapxaducyich miid co ca' yi' ñch ajt xypahuïdíjtım.

³⁹ Per Jesús ymïnañ:

—Ca' mgapxadugipy yi' jadu'mbi jäy, com huenpínity huïdibi mijhuinma'ñ tumb miid ñch nxii, ca' yi' jibic xyñigapxich.

⁴⁰ Com yi' huïdibi ajt ca' xymidzip'ájtım, yi' yi' miid ñch ajt nbïdzımım.

⁴¹ Janch janch ñch miich ajcxy jadu'n nimäy co huenpïnjäy huïdibi ixypy miich ajcxy xyajni'uucp tüg vaso ni miid co miich ajcxy ti mmijnicxpety je Cristo, yi' jadu'mbi jäy ypadamy yi' y'oy'ájtın ma Dios.

Je huïdibi ooy ycojotmáyity co nicxy nbocähuiım

⁴² Huenpínity huïdibi jibic-huinma'ñ miïbidzim, e yajpocycäy yi' jadu'mbi pi'ctijc huïdibi ajcxy xymijnicxpejtpich, jac'oy ixypy co yi' jadu'mbi

jäy ytimyñayjayjöcxodzïyïi tüg paandzaa etz ñayñajtzjibibïhuïyb mejyjoty.

⁴³ Pen miich mgi' xyajtundigoyamb jac'oy co mdïm'ixpuxïpy, com jac'oy co mdigïhuïpy ma yi jugy'ájtïn huinïxïbï cïduc, ca'ydi co Dios xypïdägïp mïid metz mgi' jïiby jïinjoty ca'oydactuuby, ma yi jïïn ni camïna ycapïch.

⁴⁴ Jïiby ca'oydactuuby yi ucxyting ca' y'ögy etz ni jïïn ycapïch nicamïnaaxïi.

⁴⁵ E pen miich yi mdecy xyajpocycähuamb, ixpux, com jac'oy co mdigïhuïp ma yi jugy'ájtïn huinïxïbï tecytuc ca'ydi co mdigïhuïp mïid metz mdecy jïiby ca'oydactuuby, ma yi jïïn ni camïna ycapïch.

⁴⁶ Jïiby ca'oydactuuby yi ucxyting ca' y'ögy etz ni jïïn ycapïch ni camïnaxïi.

⁴⁷ E pen yi mhuiïn tüg xyajpocycähuamb, tim yajpïdzïm, jac'oy yi' co mdigïhuïp ma yi Dios y'ane'mdac mïid tügpajc mhuiïn, ca'ydi co mdigïhuïp ca'oydactuuby mïid metz mhuiïn.

⁴⁸ Ma yi ucxyting ni camïnaxïi yca'ögy etz yi jïïn ni camïnaxïi ycapïch,

⁴⁹ e ma nidüg'óciy ñi'cägooda'ñ jïïn xut jïïn ye'n tim jadu'n nej jäy tzüch caan xiducy.

⁵⁰ Yi caan ooy yi' y'óyity, pen ymïid xücx'ájtïn. Co je caan ytïgoy yxücx'ájtïn, ca' ji ni ti huïdibï jëb mïid nyajxücxïyim. Mïid'ájtïxïch n'ayuc ma mjot mhuiïnma'ñ, jadu'n ïch n'ayuc nipaady nej caan, e tzïna' miich ajcxy jotcujc mïid mmïigügtïjc nidüg nidüg.

Jesús yaj'ixpicy m̄id co jāy ytōxyijc ixmach

¹ Chi Jesús chooñ jim Capernaum, nicxy jim Judea ñaaxjot ma je it lugar Jordán mijñii n̄naxy xīi yp̄idzi'my'amy. E mayjāy ooy ñayyōymujci ma Jesús anajty yajpaady. E Jesús yaj'ixpicy je mayjāy jadu'n nej anajty yaj'ixpicy'adyii.

² Chi nijējity fariseos ajcxy ñicxy ma Jesús anajty yajpaady. Hue' ajcxy yhuinma'ñ p̄idaaccixy co anajty Jesús tzu'ixaangixy. Chi ajcxy y'amidooy, pen huaad tūg yēydijc ixmach ytōxyijc.

³ Chi Jesús y'adzooy, yminañ:

—¿Nej Moisés ymina'ñ ma yī' ycōtújcin ñecy?

⁴ Chi je fariseos ajcxy Jesús y'adzooy:

—Moisés cōtújcin yecy co tūg yēydijc jēb huaad ixmach ytōxyijc, e mōhuīpy ñinecy ñid̄y'ajt co nej ñay'ixmájtzigixy, e jadu'n anajty t̄i y'oȳy nej jēb yī' ytōxyijc ixmach.

⁵ Chi Jesús yminañ:

—Moisés cojaay jada ycōtújcin m̄id miich ajcxy ycixpi, co ooy miich ajcxy mdzach-capxycōmidodaaccixy ca' mgapxym̄idohuaangixy Dios.

⁶ Per co je naaxhuiñybi chondacy, co Dios oga'n yajcojy tūg'óc̄iy tijaty hūidi ji'ajtp, chi Dios yajcojy yēydijc etz tōxyjāy.

⁷ E je yēydijc ixmadz̄ipy ytaj yteedy etz pudiḡihuīpy yī' ytōxyijc.

⁸ E je yēydijc etz ytōxyijc tú'c̄iy idaangixy. Paady je yēydijc tūgmucy yajpaady m̄id ytōxyijc.

⁹ Com yī' hūidibi Dios t̄i huijtzmucy, ca' ni p̄in huaad huijtzhuāgy.

10 Co Jesús m̄id ydiscípulos ajcxy yhuimbijt ma anajty ti yjättáccixy, chi Jesús ydiscípulos ajcxy yajtihuimbijtcixy je ayuc huídibi anajty ti yaj'ixpicy ma je píjcin.

11 Chi Jesús yminañ:

—Je yéydijc huídibi ti ixmach yi ytöxyijc, e picy m̄id huingbi, hue' yi' anajty ymidundigooyb yi ytöxyijc huídibi m̄id jayijp ypijcy.

12 Nañ tim jadu'n co tüg töxyjäy ixmach je yéydijc huídibi m̄id ti ypijcy jayijp, e ypijctigach m̄id huingbi yéydijc, hue' ymidundigooyb je yéydijc huídibi m̄id ti ypijcy jayijp.

Jesús conucxy pi'ctijc

13 Je huin'it tiempo jäy ajcxy m̄id miñ pi'ctijc ma Jesús, jaydeb c̄in̄xajy etz conuucxip. Co Jesús ydiscípulos ajcxy jadu'n ijxy co jäy ajcxy nimijhuägy Jesús m̄id ajcxy ypi'c'ung, chi je' ydiscípulos ajcxy ix'o'jy je jäy ajcxy.

14 Co Jesús jadu'n ijxy nejhuñy nej yi' ydiscípulos ajcxy y'idich, chi o'jy ajcxy, yminañ:

—Ooy y'óyity co je pi'ctijc ajcxy xyñimijhuägyich, ca' miich ajcxy mgapx'aducy. Com yi jäy ajcxy huídibi yajpatp ma Dios y'ané'min, jadu'n ajcxy nipaady nej pi'ctijc.

15 Janch ñch miich ajcxy nimäy co pinjaty huídibi ca' cöbigañ Dios y'ané'min, jadu'n nej pi'ctijc cöb'jccixy Dios y'ané'min, hue' yi' jadu'mbi jäy ajcxy ca' ytig'hua'ñ ma yi Dios y'it lugar.

16 Chi Jesús aminenmujctay je pi'ctijc ajcxy, e chi c̄in̄xajy etz conuucxcixy.

Tüg mutz'anäg comeñybi ym̄iydägy m̄id Jesús

17 Co Jesús chooñ jadüg'oc, chi ñimiini poyïgy tüg yëydïjc, ycojxtinay'ahuïy ma Jesús yhuinduu, e ymïnañ:

—Miich, oybi Huindzin, ¿ti huaad ndunïpyich jigix jëbi nbadïpyich jugy'ájtïn huïdibi ca' ycixïpy ytigoyïpy?

18 Chi Jesús ymïnañ:

—¿Na'amy co xyñimäyich co oy huindzin ïich? Dios tügpaic óyïp, ca' jac ni pin.

19 Miich mnejhuïyb Dios ycötújcïn huïdibi jadu'n mïnaam: “Ca' mmïgapxtïgoyïp töxyjäydïjc; ca' mjäyyaj'ögïpy; ca' mmeedzip; ca' m'ïndaacïp; ca' pin mhuïn'ïnïp; etz myajmïj'adïp mdaj mdeedy.”

20 Chi je jäy Jesús nïmay:

—Huindzin, ti nguydundäyich jadayaab cötújcïn ajcxy maabi ïich nbi'c'atyich.

21 Chi Jesús huïndïcxpejty je yëydïjc mïd tzójcïn jïhuïyin, e chi nïmay:

—Per jactïgoy'ïjtnï jadügnax. Nïcx toog tüg'óciy huïdijaty miich mmïd, etz mo' yi ayoobtïjc. Co jadu'n mdunïpy, chi mbaadïpy oy'ájtïn jïlby tza-jpjoty. Co jadu'n mdooctähuïpy tijaty miich mïd, chi minïp jadüg'oc ma nyajpaadyich, e xypañicxibich, e mnaybidägïb cïxyjot huïnïjot oy nej mdïmyjadïpy mïd ïich ycïxpi.

22 Co jadu'n je yëydïjc midoy nej anajty Jesús ti ñimäyïi, chi yhuï'my taj may e co ñicxni, chi ooy ytajy ymay, com hue' je' anajty ooy ycomeeñty.

23 Co Jesús jadu'n ixty co je comeeñybi taj may yhuïmbïjtnï, chi huïndïcxpejty je' ydiscïpulos ajcxy huïdibi tïnaayb jühuïdity ma yi', e ymïnañ:

—Ooy chachtzípity co tüg comeeñybi ytigihuiipy ma Dios y'it lugar.

²⁴ Jesús ydiscípulos ajcxy ooy tzachhuinmay'ahuidity mïid jada ayuc nej Jesús anajty ti ymïna'ñ. Paady Jesús yjacmïnañ jadüg'oc:

—Miich ajcxy migügtijc huïdibi ooy ndzocyich, ooy chachtzípity co ytigihuiip ma Dios y'ane'mdac tüg comeeñjyä huïdibi tzachnijot'ajt ycomeeñ'adii.

²⁵ Nigi chípity co tüg comeeñ jäy ytigihuiip ma Dios y'ane'my, ca'ydi co tüg camello ñaxipy ma tüg xu'ñ'ijx yxútity.

²⁶ Co jadu'n ajcxy midoy nej Jesús ymïnañ, chi ooy ajcxy yhuinmay'ahuïdijty, e nayñimáayigixy miñ xyipy:

—Pen janch tïy'ajt jadu'n, ¿pinjäy jada' huaad jëb y'alma ñïdzögipy?

²⁷ Je huïdibi jäy ajcxy ca' ni minaxii huaad ca' yaj'oyïy, Dios yi' yaj'oyihuiip, com mïid Dios ca' yi' ni ti chípity.

²⁸ Chi Pedro ymïnañ:

—Huïndzin, occuendtun, ïch ajcxy ti n'ixmajtztäyich tüg'ócïy tijaty anajty nmïdich, e ïch ajcxy nbanicxpïch miich.

²⁹⁻³⁰ Chi Jesús y'adzooy, minañ:

—Janch tïy'ajt nej ïch miich ajcxy nimäy co huenpínity huïdibi mïid ïch ycïxpï ti ixmach ytijc, ti ixmach y'uch ymïgüg ajcxy etz ytaj yteedy, etz ytöxyijc, etz y'ung ajcxy, etz nañ jadu'n ti ixmach ycam ïch ycïxpï, etz ïch n'ayucich etz mïid Dios ytïy'ajt ycïxpï, yi' ypadamy nïgi oy'ájtïn ya naax-huiñ, ixti ypadamy mïgo'px jadu'ñyi ytijc ajcxy,

y'uch ajcxy, ytaj ajcxy, y'ung ajcxy, etz ypadamy nīgi ymij cam, mīid tzaachypī mīid ayo'n mīid ĩch n'ayuc ycixpī. Etz nañ jadu'n ma je xīi tiempo huīdibī mimb cidacpī ypadamy jugy'ájtīn huīdibī ca' ycixipy ytigoyīpy.

³¹ Ji yajpaady ya naaxhuiñ nijējity jāy huīdibī cōmay ijtp, e co yjāty ajcxy tzajpjoty, chi ca' ajcxy cōmay ida'ñ. Nañ jadu'n ji yajpaady ya naaxhuiñ nijējity huīdibī ca' cōmay y'ity, e co ajcxy yjādipy tzajpjoty, chi jiiby ajcxy cōmay y'idipy.

Jadüg'oc Jesús capxpīdzīmnīp co y'ōga'ñ

³² Jesús mīid ydiscīpulos tūyōyp anajty ajcxy, hue' anajty ypättigīygīxy jīm Jerusalén. Jesús jayījp anajty ñīcxy, e je' ydiscīpulos ajcxy etz nañ jadu'n mayjāy panīcxy anajty ajcxy Jesús. Je Jesús ydiscīpulos ajcxy ooy chachhuinmay'ahuīdījtcīxy, e jacjadyīi jāy huīdibī anajty ypanīcxy Jesús ooy ajcxy chīgīygīxy. Chi Jesús huodzooñ abīcy je majmetzpi ajcxy, e yajmīdmīydactay je' ajcxy jadu'n nej ytuna'ñyīi yjada'ñyīi jīm Jerusalén co anajty ajcxy jīm yja'tcīxy.

³³ Jesús je nimajmetzpi nīmay:

—Miich ajcxy m'ijxpy mnejhuīyb co nnīcxīm cham jīm Jerusalén. E jīm Jerusalén, ĩch je jāy huīdibī tzoon tzajpjoty, nyajcīyega'ñīch mach ma yī Teedy mījtungmīdipi, etz ma yī escribas ajcxy. E chi ajcxy ane'mīn pidāga'ñ co huen xyaj'ōcīxīch. Nañ jadu'n xycīyegaangīxīch mach ma yī' ajcxy huīdibī ca' yjudiojāyity.

³⁴ Yī' ajcxy xyñīxīgīpy xyajxīgībyīch, xyhuobīpyīch ajcxy mīid coochac, xyhuindzuj xyjījptzūjībīch ajcxy, e xyaj'ōgībīch ajcxy. Codugīg

xii maabi anajty xyaj'öccixyich, chi njugypigipyich jadüg'oc.

Jacobo etz Juan pijctzóogixy tüg may'ajt

³⁵ Huin'it Jacobo etz Juan, yi Zebedeo ajcxy ymang, nimijhuägy Jesús, nimay:

—Huindzin, ndzojcpyich ajcxy co mdunipy may'ajt jadu'n nej yam nimaaygixy.

³⁶ E Jesús yminañ:

—¿Ti mdzojcpy co ndunipich miid miich ajcxy ycixpi?

³⁷ Chi ajcxy yminañ:

—Tun may'ajt co anajty mbaady yi m'ané'min etz m'oy'ájtín, xymöhuibich yi mij tung ma m'ané'min jaydeb n'iñahuibich ma miich mmijc. Nidügti ich ajcxy n'iñahuipy a'oy'amy ma miich etz jadüg anajty'amy.

³⁸ Chi Jesús nimay Jacobo etz Juan:

—Ca' miich ajcxy mnejhuïy ti ti mbijctzoogixy. ¿Nej myajnaxamyb miich ajcxy je tzaachypi ayo'n huídibi nyajnaxaamybich, jadu'n nej jihuïy m'üga'ñ ajcxy ich n'ügy e mbaada'ñ ajcxy ich nniibéjtín?

³⁹ Jacobo etz Juan y'adzooy:

—Ich ajcxy nmimadägibich minaxipyich nyajnaxipyich ajcxy yi tzaachypi huídibi mminaxamyb myajnaxamyb.

Chi Jesús yminañ:

—Janch tiy'ajt jadu'n nej miich ajcxy mina'ñ co mminaxaangixy myajnaxaangixy yi tzaachypi jadu'n nej ich mminaxaamyich nyajnaxaamyich yi tzaachypi, tim jadu'n nej jihuïy m'ügaangixy ich n'ügy, e mbadaangixy ich nniibéjtín.

40 Per ca' ñich cõtújcïn nmíididyich co ñich miich ajcxy nbidägiipy tungmíid, co myajpaadip tüg ma ñich nmíjc a'oy'amy, e jadüg anajty'amy. Hue' janchtiy Dios Teedy ymíid ni'ixi' pinjaty ti huin'ixy jaydëb yajnícxip je migtung ma ñich n'ané'min.

41 Co je jacjadyii Jesús ydiscípulos ajcxy nejhuíy jade'n nej Jacobo etz Juan may'ajt píjtzoy ma Jesús, chi ajcxy ooy mijotmäty Jacobo etz Juan.

42 Per Jesús huomiñ yí jacjadyii ydiscípulos ajcxy, e ymínañ:

—Jadu'n nej miich ajcxy mnejhuíygiy, yí jäy ajcxy huídibi migtungmíid ma je maybi naax cajp, mic ajcxy ane'my je naax cajp. Nañ jadu'n yí ajcxy huídibi mic'ajt míid ma je maybi naax cajp, mic ajcxy ane'my je jäy ajcxy.

43 Per miich ajcxy ca' mjadú'nity nej migtungmíidpi ma je maybi naax cajp. Pinjaty ma miich ajcxy migtung yajnícxaamb, copicy ñaybidägiyib nej tüg tumbi.

44 Pinjaty miich ajcxy huídibi nigohuajc'ajtp, copicy ñaybidägiyib nej tüg tumbi.

45 Com ñich nañ jadu'n, je jäy huídibi tzoon tzajpjoty, ti nmííñich ya naaxhuiñ jaydëb nbubedipyich yí mayjäy ajcxy, e ca' nan yí mayjäy ñich xypubedipy. Ti nmííñich jaydëb nyegipyich njugy'ájtïn ma yí o'cïn. E co jadu'n nyegipyich njugy'ájtïn ma yí o'cïn, chi ngohua'nañich yí jäy ajcxy y'alma.

Jesús yajtzögy Bartimeo huídi anajty huíntzip

46 Chi oy jäty Jesús míid ydiscípulos ajcxy jim Jericó. E co Jesús tzoón Jericó ytübijcy jadüg'loc, chi yí ydiscípulos ajcxy etz janch mayjäy ñíxcixy anajty

m̄id Jesús. Co ajcxy ycajp p̄idz̄imy, chi t̄uba'ay anajty yajpaady t̄üg huintzpi hūidibi limosna anajty ypijctzooyb jabom jabom. Hue' anajty yx̄ii Bartimeo, e Timeo anajty x̄iijity yi' yteedy.

47 Co Bartimeo nejhūiiy co Jesús je Nazaretpi najxp anajty ma je t̄ü'aa, chi mic yaaxqueegy ym̄inañ:

—Jesús, David y'ap y'oc, tun may'ajt iich pa'ayoog.

48 Chi je mayj̄äy ajcxy ogy je huintzpi, nimay ajcxy co huen amoñ. Per je huintzpi n̄igi ym̄inan'id̄ich:

—Miich, David y'ap y'oc, tun may'ajt iich pa'ayoog.

49 Chi Jesús yt̄inayx̄ijpy, e ym̄inañ:

—Huomiingix yi huintzpi.

Chi je j̄äy ajcxy oy yajtzoongixy je huintzpi, n̄imaaygixy:

—Jotcugi', e p̄id̄ig, com Jesús xyaaxtzoob.

50 Chi mic'amy je huintzpi, najtz'ox̄iiy je ñibe'ñ, chi ypid̄igy, e ninicxy Jesús.

51 Chi Jesús je huintzpi y'am̄idooy:

—¿Ti mdzojcpy ndun̄ipyich m̄id miich ycixpi?

Chi je huintzpi ym̄inañ:

—Huindzin, ndzójcpyich co xyajhuind̄icx̄igibich.

52 Chi Jesús je huintzpi nimay:

—J̄eb m̄nicxy ma md̄ijc. Com ti xym̄ibicyich, paady ti mhuind̄icx̄igy.

T̄im huin'ít je huintzpi yhuin'oȳiiy, e yhuind̄icx̄igy, e pan̄icxy Jesús co yt̄üb̄ijcy jad̄üg'oc.

11

Jesús yt̄iḡiy jim Jerusalén

¹ Co Jesús etz je mayjäy oyjá'tcixy huington ma je Jerusalén cajp ma yajpaady mejtz mutz cajp huidi xiijipy Betfagé etz Betania, huington ma je cop huidibi xiijip Olivos, chi Jesús quejxy metz ydiscípulos huen nicxy jayijp.

² Jesús nimay je metzpi ydiscípulos:

—Nicx miich ajcxy ma yijimbi cajp huingtonbi. Co jim mjädipy, chi mic'amy mbaadip tüg burro ycoxóchity huidibi ca' pin yaj'iñayñi chambaad. Coguejtuutcix je burro e yajmiingix ya ma ñch.

³ Pen jim pinjaty xy'amidoogixy: “¿Na'amy co mmidzonaangixy yi burro?” Chi miich ajcxy mnimähüipy: “Je Huindzin (Jesús) yajtunamyb tzojc, e yajhuimbidamy mic'amy.”

⁴ Chi je metzpi ydiscípulos ñicxy ma je cajp huingtonbi, e oypaatcixy tüg burro ycoxóchity huington ma tüg tijc'aguu. Chi ajcxy coguejtuuty je burro.

⁵ Ycoguejtuutyp anajty ajcxy je burro co nijëjity jäy jim huington yminañ:

—¿Ti mdungixyp? ¿Na'amy co mgoguejtuutcixy yi burro?

⁶ Chi je metzpi Jesús ydiscípulos je jäy ajcxy yajmüdmüydacy Jesús y'ayuc nej anajty ti ñimäyii. Je jäy ajcxy yminaangixy co jëb yajnicxcixy je burro.

⁷ Mic'amy ajcxy mija'ty je burro ma Jesús yajpaady. Je Jesús ydiscípulos ajcxy jübeñ je burro ajcxy müd yjocxhuit, chi Jesús yaj'iñay je burro.

⁸ Mayjäy ajcxy ooy yëby yhuit tügujc ma Jesús anajty ñaxa'ñ, e jacjadyii jäy pujxy ajcxy quipy'aacx, e pidaaccixy tügujc.

⁹ Je mayjäy huiḁibi anajty ajcxy niçxp jayijp etz axam ma Jesús, chi ajcxy ytiḁiḁy capxp mic, yminaangiḁy:

—¡Hosana! ¡Gloria a Dios, ooy ycömáiyty Dios! Huen capxpaady y'idipy jada yëydijc huiḁibi mimb miid yi nHuindzin Dios yxiḁ etz ymic'ajt.

¹⁰ Huen capxpaady y'idipy je ané'min huiḁibi jada Jesús yajtzondacp cham. Jada je' je ané'min huiḁibi nmij'ap nmijteedy David anajty ymiid. Hosana, huen je tzajpjoty tzinaayb ajcxy iibaatciḁy capxpaatciḁy jada mij'ane'mbi.

¹¹ E jadu'ñyi Jesús ycajptiḁiḁy jim Jerusalén, e ytiḁiḁy tigoty ma Dios ytiḁc. Co huindicxtay tüg'óciy tijaty jiiḁy tzajtiḁoty, chi chooñ jiiḁy, e ñicxy jim ma je cajp huiḁibi yxiḁ Betania. Chi Jesús je majmetz ydiscípulos ajcxy miidniçxy.

Jesús capxpocy je higueri ca'p'i anajty ytiim

¹² Je com jabom co ajcxy chooñ jim Betania, chi Jesús yuböccooti.

¹³ Chi Jesús ijxpaty jiguëgy tüg higueri ooy anajty yco'aayty. Chi Jesús ñicxy ma je higueri yajpaady, ixa'ñ pen ymiid ytiim. Co Jesús ymech ma je higueri, chi ijxy co je higueri ca' anajty ytiim miidity, jëyi miidity anajty y'aay, com ca' anajty ni tiempity mina higo ytiim'aty.

¹⁴ Chi Jesús miḁapxy je higueri nimay:

—Jadu'n nej tiempo yjacniçxni, ni pin cajacpaadipy higo tiim ma miich.

Chi Jesús ydiscípulos ajcxy midoy nej Jesús nimay je higueri.

Jesús quejxp'idzimday ajuybi adoocpi ma Dios ytiḁc

15 Co ajcxy oy yjädý jim Jerusalén, co Jesús ytigiy jadüg'oc jüby ma Dios ytijc, chi Jesús yajpidzimday je ajuuybi adoocpi ajcxy jüby tzajptigoty. Chi Jesús tijhuimbijtay je mesa ajcxy me je meeñ yajhuäcxpi ytuñ ajcxy. Nañ jadu'n tijhuimbijty je jäy ajcxy iñaybejt huidibi muuxy toocp.

16 Jesús ca' anajty tzocy co pinjaty midigihuipy juydoogy ma Dios ytijc.

17 Jesús yaj'ixpijcpy anajty je mayjäy, e yminañ:

—Ma Dios y'ayuc necy Dios jadu'n yminañ: “Ich ndijc hue' je' tzajpcapxcapxtac ma tüg'óciy jäy ajcxy choon ma nidüg'óciy naax cajp ymiingixy Dios ojadajtp”, per miich ajcxy hue' yi' mhuañ meetzpitijc.

18 Co ajcxy je teedy mjtungmüdpí etz je escribas nejhuüy nej anajty Jesús ti y'idich jüby ma Dios ytijc, chi ajcxy ooy ijxtaaygixy nej ajcxy jëb yaj'ögipy Jesús. Per ca' ajcxy yhuinmañybaady mic'amy nej yaj'ögipy, tzigiyb ajcxy müd je mayjäy com je mayjäy ooy tzachjihuüy huinmay jadu'n nej Jesús yaj'ixpijcgixy.

19 Co oycoodzhyñi, chi Jesús ycajppidzimy.

Je higueri ytützní

20 Je com jabom Jesús müd ydiscípulos ajcxy najp anajty tim jopyñi ma je higueri anajty ytinäy. E je higueri ti anajty ytütztay mabaad ytictz.

21 Huin'it Pedro jäymejtzcooty nej Jesús nimay je higueri, chi Pedro Jesús nimay:

—Huindzin, ix jada higueri huidibi ixiy mgapxpojç, ti yi' ytich.

22 Chi Jesús Pedro nimay:

—Mibic yi Dios.

²³ Janch ñich miich ajcxy nimäy, co ixypy pin migapxy jada huingtonbi cop, e nimäy ixypy: “Miich cop pidig, e nicx cidäg mejjoty”, pen ca' ti mijotmetzcüy, e mibicy co jadaanip nej yi' ti ane'my je cop, chi jadu'n ytunüyb yjadüyb.

²⁴ Paady ñich miich ajcxy nimäy co tüg'óciy tijaty miich ajcxy mbijctzooyb ma Dios, chi Dios xymöhuipy ajcxy huidibi ti mbijctzoogixy. Pen janch miich ajcxy mibicy co Dios ti xymooygixy ajcxy je huidibi ti mbijctzooyb.

²⁵ Co miich ajcxy mgapxtaaccixy, pen ca' oy m'ity ajcxy mid tüg jäy, huinmécxcix yi mmidzip tim jayip, jigix jebi Dios Teedy huidib jiiby tzajpjoty xyhuinmeecxip miich ajcxy ma ti mdundigooygixy.

²⁶ Pen ca' miich ajcxy mhuinmecxy yi mmidzip huidibi ti xymidundigooygixy, ca' miich ajcxy xyhuinmecxa'ñ Dios Teedy huidibi yajpatp tzajpjoty.

Jesús je' ycötújin

²⁷⁻²⁸ Je huin'it tiempo Jesús mid je' ydiscípulos ajcxy yhuimbijty jim Jerusalén. E co Jesús anajty yhuidity tzajtigoty, chi nijejity huindzindijc huidibi nigohuajc'ajtp anajty je teedytjic etz escribas ajcxy huidibi nijayduutpi Dios ñecy, nimiñ ajcxy Jesús, e ymíañ ajcxy:

—¿Pin cötújin ti xymöy huidibi ti mduñ ya tzajtigoty? ¿Ma cötújin ti mbaady co jeb m'ane'my ya tzajtigoty?

²⁹⁻³⁰ Chi Jesús ymíañ:

—Ñich miich ajcxy nañ jadu'n nyaj'amidohuamyb tüg ayuc. E pen mni'adzooyb ajcxy, huin'it ajcxy nyajnimähuipy ma ñich ti

nbaady yí mic'ajt etz yí cötújcín, co jadu'n nduñich jiiiby tigoty ma Dios ytijc. ¿Pín yajnībicy Juan, je Bautista, co huen jāy yajnībety? ¿Dios, o naaxhuiñyājy? Adzoogich ajcxy.

³¹ Chi ajcxy ytigiiy huinmay'ahuidijtpi, ñayñimáayigixy miñ xyipy:

—Pen minaanim co Dios tzajpjotypi ti yajnībicy Juan, chi Jesús xyñimáayimipy: “¿Nej co ca' miich ajcxy mibijcy Juan y'ayuc?”

³² Nañ ní ca' jēbi iich ajt nminaanim co jāy ajcxy ti quejxy Juan.

Com chigiiyb anajty jāy com ñejhuiyb anajty ajcxy co Juan je Bautista Dios anajty ytiy'ajt ymīd.

³³ Chi ajcxy Jesús nimay:

—Ca' iich ajcxy nejhuiy pín ti yajnībicy Juan.

Chi Jesús ymīnañ:

—Iich nañ jadu'n ca' nnigapxañich pín ti xycötujcmöyich co jēb nduñich huidibi ndumyibich.

12

Je naymidúniptijc jibicjāybi ajcxy y'ijxpejt

¹ Je huin'it xii Jesús jacmigapxy je mayjāy mīd jihuimbit ayuc, ymīnañ:

—Ji yajpaady tūg yēydijc huidibi camuuxy ti cojy ma ycam, e ti co'aguemy je camuuxy cam, e yaj'oyiiy tūgi tang ma huinmicxañ je camuuxy. Nañ jadu'n je yēydijc tūg poch yajpidīgy ma ycamuuxy yaj'ixihuañ co cuent'aty. Co anajty ti ni'ixidāy ti a'ixidāy, chi ycamuuxy cam yejcy ajuyducy ma nijējity tumbidijc. Chi chooñ viaje tumbi jiguēgy it.

² Je huin'it tiempo co yhuaad'ajtni je cosechi, chi je cogam quejxy tüg ytumbi jim ma je' ycam yajpaady, co hueen je tumbidijc yéjccixy je cosechi, jadu'n nej anajty ti ycapxytuñ miid je' ajcxy.

³ Chi je cam tumbidijc ajcxy majch je cogam yquexyöyp, chi huinhuojpy jijphuojpy ajcxy. Chi ajcxy quejxhuimbijty jadu'ñyi, ni ti ajcxy camoy.

⁴ Chi je cogam quejxy jadüg ytumbi ma je ycam yajpaady. Chi tumbidijc ajcxy tzaagäch je mimetzpi quexyöyp etz yajtzachiy ajcxy ma ycohuaajc, chi ajcxy ooy ooy oyñinej.

⁵ Chi je cogam jacquejxy jadüg ytumbi e ajcxy tumbidijc yaj'o'cy je midugigpi quexyöpy. Chi je cogam jac tim quejxy jadyi ytumbi. Chi je tumbidijc ajcxy je cogam ytumbi huinhuojpi jijphuojpi nijëjity, e nijëjity ajcxy yaj'o'cy.

⁶ Je cogam ymiid anajty tügpajc ymang huidibi anajty ooy tzocy jihuiy. Je' oy quejxcogixiy ma je ycam yajpaady. Je cogam huinmay jadu'n co je tumbidijc ajcxy yajmij'adhiyb je' ymang.

⁷ Chi je tumbidijc ajcxy ñayñimaayi miñ xyipy: “Jada yëydijc je cogam jada ymang huidibi jë'adaanip je yteedy ypidägy. Tzoc yaj'ó'cim, e jadu'n je cam një'ajtim.”

⁸ E jadu'n ajcxy majch je cogam ymang yaj'ögy ajcxy. Chi ajcxy yajpidzimy camjoty, e jibijptacy agajjixci'py.

⁹ Co Jesús jadu'n miydactay je jihuibit ayuc, chi yminañ:

—¿Ti ytunamyb je cogam miid je tumbidijc ajcxy? Hue' min ci'm ma je' ycam, e yaj'öctähuipy

je tumbidijc ajcxy huídibi tundigoy. E yegipy pijctzoy je' ycam mïd huingbi jáy ajcxy.

¹⁰ ¿Nej ca'ni miich ajcxy mgapxy yí Dios ñecy ma jadu'n ymínañ?

Je yéydijc huídibi je jáy ajcxy ca' anajty tzocy, Dios ti pídágy mij'ane'mbi. Tim jadu'n nípaady nej tzaa oyjatypí huídibi je pojtzpídijc ca' ajcxy yajtuna'ñ, e je' oy ti yhui'mni ma anajty yjaccopícyity.

¹¹ Jada tung je Huindzin Dios ti tuñ, e ooy oy n'íjxim njáygídaacim.

¹² E huin'it je judíojáy ajcxy ytungmídpí ooy jamadzaañ anajty Jesús, com ñejhuíyb anajty ajcxy co Jesús ñigapxyii yí' ajcxy. Com tzigíyb anajty ajcxy mïd je mayjáy, chí ajcxy tim huinyöyducy, chí ñíxcixni.

Yajnidíygyxy pen jébi cogüéjtín yajyecy o pen ca'

¹³ Jac'axam je judíojáy ajcxy ytungmídpí quejxy ajcxy ma Jesús yajpaady mejtzpícy íxpícytíjc. Túgpícy anajty ñaygomájtzigíxy mïd yí fariseos ajcxy, etz jadügpícy ma je rey Herodes. Hue' anajty ajcxy huinma'ñ íxtaayb nej ajcxy ocxíhuipy Jesús.

¹⁴ Jada mejtzpícyí íxpícytíjc ñícxxy ajcxy ma Jesús, e ymínañ ajcxy:

—Huindzin, ích ajcxy nejhuíyb co myaj'íxpícy je tíy'ajt, ca' jáy mdzigíy, com ca' huin'íxpety myaj'íxpícy. Tú'cíy miich mduñ mïd mic jáy, mïd comeñjáy, etz mïd ayoob jáy. Tudágy jáy ajcxy myaj'íxpícy jadu'n nej huaad ajcxy cuychinaaygíxy Dios ytíy'ajt. Nejhuíhuaamybích ajcxy nej miich yaj'íxpícpí je mayjáy. ¿Nej tundigooyim mïd yí Dios ycötújcín co nmígüéjtím

César, je romano jäy mij'ane'mbi, o ca'ji? ¿Nej jëb nmigüéjtim, o ca'ji?

15 Per Jesús ñejhuuyb anajty ajcxy yjibic-huinma'ñ, e chi ajcxy nimay:

—¿Na'amy co miich ajcxy xyjot'ixy xyhuinma'ñ'ixyich? Yajmiingix tüg meeñ jigix n'oc'ixipyich.

16 Chi ajcxy mimiñ tüg meeñ e co Jesús ijxy je meeñ, chi yminañ:

—¿Pin y'ahuanax etz pin yxii ijtp ma jada meeñ?

Chi ajcxy y'adzooy:

—Hue' yi' César.

17 Chi Jesús yminañ:

—Mo' je César huidibi yi' yjë'ajtpy, e mo' Dios huidibi Dios yjë'ajtpy.

Chi ajcxy ooy jihuiy huinmay jadu'n nej anajty Jesús ti y'adzooy.

Yajnidiygixy pen je tibi öccixy jugypigipy jadüg'oc

18 Je huin'it tiempo nijëjity saduceos ajcxy ymiñ ma Jesús. Yi saduceos ajcxy yminaangixy co ca' pin yjugypiga'ñ tibi y'o'ccixy.

19 Chi je saduceos ajcxy Jesús nimay:

—Huindzin, Moisés jayhui'my je cötújcín co tüg yëydijc y'ögy, e co'ögy yhui'my je ytöxyjic e ca'ni ytöxyjic ung'ixy. Pues copicy je co'ögy ytöxyjäy ypigipy miid ña'y y'uch yëydijcpi jigix jëbi je töxyjäy y'ung'ixipy huidibi hui'mihuij jadu'n nej codijc cobidägy ma je yteedy y'ajch ypidägy.

20 Pues jim ma tüg cajp anajty chinäy huixtujc yëydijc tüg que'x. Je ungoob ypijcy, e chi ix'o'cy ytöxyjic, e ca' ni tüg y'ung yajhui'my.

21 Je m̄imetzpi yēydijc ypijcy m̄id je co'ögytöxyjäy, e nañ jadu'n ix'o'cy ytöxyijc e ca' ni tüg ung yajhu'i'my. E nañ jadu'n je miduḡiḡpi m̄id ypijcy je töxyjäy, e nañ jadu'n ix'o'cy je ytöxyijc, e ca' ni tüg y'ung yajhu'i'my.

22 E jadu'n oytuñyii yjadyii m̄id je töxyjäy co ti anajty m̄iddzinay'abidzimdäy je nihuixtujcpi yēydijc tüg que'xpi. E je nihuixtujcpi ix'o'cy ajcxy je töxyjäy, e ca' ni tüg y'ung ajcxy yajhu'i'my. E chi je töxyjäy oy y'öcni.

23 E co anajty x̄i tiempo paaty, co anajty Dios yajjugypicy yi t̄ibi ajcxy y'ögy, ¿hūidibi jada' ajcxy nidücti je yēydijc töxyijc'adaanip je töxyjäy? Com ti ajcxy jadu'n nihuixtujcpi m̄id tzinay'abidzim̄gixy.

24 Chi Jesús je saduceos ajcxy nimay:

—Miich ajcxy ca' mhujnhūiy je tiy'ajt, com ca' mhujnhūiygixy Dios y'ayuc ytiy'ajt, e com ni ca' mnejhūiygixy je mic'ajt hūidibi Dios ym̄id.

25 Pues co anajty yjugypijccixy je jäy t̄ibi y'ó'ccixy, chi ca' ajcxy ypi'ga'ñ, e nañ jadu'n ni ca' ajcxy ñaymöhuiyb y'ung huen pijccixy. Hue' ajcxy yjugy'adaangixy chinähuaangixy jilby tzajpjoty, tim jadu'n nej je ángel ajcxy chinaaygixy yjugy'ájtciy.

26 Per je tiy'ajt co jäy ajcxy t̄ibi y'o'ccixy yjugypigaangixy, ¿nej ca'ni mgapxyni Moisés ytiy'ajt ma anajty Dios ym̄igapxyii co je aay ujtz anajty chachtoy? Chi ym̄inañ: “ñich je' je Dios hūidib Abraham, Isaac etz Jacob yDios'ajtpy.”

27 Com yi Dios ca' yi' yDios'aty ma yi öcpi ajcxy hūidibi y'alma ti ycixy ti ytigoy. Yi Dios Dios'ajtp yi' ma yi juugypi ajcxy. Paady miich ajcxy ooy

mij mdundigooygixy co ca' mhuinjihuuygixy Dios ytiy'ajt.

Je ané'min huídibi ooy níqi ycopícyity

²⁸ Nañ jadu'n je huin'it tiempo nimiiñ Jesús tüg escriba. E yi' anajty y'amido'ijtpy co Jesús adzooy je jäy huídibi ca' mibicy co yi' öcpi yjugypigipy ajcxy jadüg'oc. Jada escriba ñejhuuyb co Jesús ooy oy ti y'adzooy je saduceos ajcxy, paady yi' Jesús amidooyi:

—¿Huídibi je' Dios y'ané'min jacmijpi?

²⁹ Chi Jesús y'adzooy:

—Yi Dios ycötújcín huídibi jaccopicyip, yi' je' huídibi minamb: “Midoogix Israel jäy, je Huindzin Dios huídibi nDios'ájtím, yi' je' ajt nHuindzin Dios tügpaicpi.

³⁰ Tzoc jihu' etz yajmij'at mHuindzin Dios miid tüg'óciy m'aa mjot etz miid tüg'óciy m'alma, etz miid tüg'óciy mhuinma'ñ, etz miid tüg'óciy mmic'ajt.” Jada je' je jaccopícyip ané'min.

³¹ Je mimetzpi Dios ycötújcín jahueengi tú'ciy ñaybadyii miid je jayijpi, yi' huídibi jadu'n minamb: “Tzojccix jihuuygix yi' mmigügtijc tím jadu'n nej mnaychogyii mnayjihuüyii ci'm.” Jada metz Dios ycötújcín jaccopicy jacmic'ajt miid ca'ydi jac huídibi cötújcín.

³² Chi je escriba yminañ:

—Ooy oy ti m'adzooy. Janch tiy'ajt jadu'n nej miich mina'ñ, co ji yajpaady tügpaicpi Dios, e ca' ji jadüg Dios mic'ajt miidpi.

³³ E janch tiy'ajt co copicy nmijpidaacim nyajmij'ájtím Dios cixyjot huinjot miid tüg'óciy ajt nhuinma'ñ, miid tüg'óciy ajt n'alma, etz miid

tüg'óciy ajt nmic'ajt. E copicy ndzój cim njihuüyim nmigügtijc tim jadu'n nej naychój cim nayjihuiyim ci'm. Jactzoobatp jada ca'ydi co tüg'óciy yi huindzigi'ñ huídibi anajty yajno'cpi mïd Dios ycixpi.

³⁴ Co Jesús ijxy jadu'n nej je escriba tiydudägy anajty ti y'adzoyii, chi ymïnañ:

—Jahuenjaty miich mmibíjcin ytigoy'ityñi jaydëb mdigíhuipy ma Dios y'ane'my.

Co Jesús anajty jadu'n ti y'adzooy je escriba, chi ca' jac pin ti ayuc yjacyaj'amïdoohui.

¿Pin je' y'ung je Cristo?

³⁵ Jesús yaj'ixpijcpy anajty je mayjäy jii by ma Dios ytijc, e ymïnañ:

—¿Na'amy co yi escribas ajcxy ymïnaangixy co Cristo hue' je' David y'ap y'oc?

³⁶ Com je Espíritu Santo ymoy David jada ayuc huídibi jaybety ma je Salmo necy ma jadu'n ymïnañ:

Yi Huindzin Dios nimay ñich nHuindzin: “Ñña' ya a'oy'amy ma ñich nmijc, ixti cooni anajty miich mmidzip ti nmïmadactäyich, jadu'n nipaadipy nej jihuiy ti nbidägyich miich mmidzip jadu'n nej tüg tinaybejt.”

³⁷ ¿Per nej co yjadu'nity co jäy ajcxy ymïnaangixy co je Cristo David je' y'ap y'oc? ¿E David ci'm ymïnañ co je Cristo yi' yHuindzin'ajtpy?

Jotcuyc anajty je mayjäy amïdoo'ijti Jesús y'ayuc.

Jesús ca'p jäygidaci leyhuindzin ajcxy yhuinmañ

³⁸ Jesús yaj'ixpijcpy anajty je mayjäy, e ymïnañ:

—Naycuend'ájtigix mïd yi escribas ajcxy. Com yi escribas ajcxy ooy jotcuyc co nayxójxigixy mïd

yhuit oyjatypí yoñjatypí. Ooy ajcxy tzocy co yaj-capxpcxcixipy huindzigi'ñ'amy mayjáyduum.

³⁹ Yi escribas ooy ajcxy tzójccixy yi cödumbi ñaybejt ma je naymujctac, etz ooy ajcxy tzójccixy ñaybejt ma yi cömaybi jáy ñay ma jáy ajcxy yxíduñ.

⁴⁰ Yi escribas ajcxy yajcijxtaayipy yi co'ögy ytöxyjáy ypidägy miid ajcxy y'adzójcin. Yi' ajcxy ooy túngixy jecy tzajpcapxycapxií jigix ajcxy capx-paady idipy. Dios nígi tzaachytunipy yi escribas ajcxy miid ypocy ycixpi, ca'ydi jac ni pin.

Je ayooobi töxyjáy y'ofrendi

⁴¹ Tüg xii anajty Jesús ñay jiiiby tigoty ma Dios ytiyc. Ñaayb anajty ma je limosna caja huinduu. Jesús yhuindícxyp anajty je jáy ajcxy huídibi meeñ pidaaccixp ma je ofrenda caja. E maycomeeñjáy ooy ymeeñ pidaaccixy janch may.

⁴² Tim huin'ítiy yja'ty tüg co'ögy töxyjáy janch ayooob pidacy metz pi'c meeñyhuácxy, huídibi ca' ooy choobaady.

⁴³ Chi Jesús huoomujcy je' ydiscípulos, e nimay ajcxy:

—Janch tiy'ajt jadu'n nimaaygixy co jada co'ögy ytöxyjáy ayooob jac'anaxy jada ti pidägy ofrenda, ca'ydi jac ni pin.

⁴⁴ Tüg'óciy comeeñydijc ajcxy ypidacpy ma y'ofrenda yi meeñ huídibi yajconajxyp. Jadayaabi co'ögytöxyjáy ti pidacy tüg'óciy huídibi anajty ymiid, je meeñ tüg'óciy huídibi anajty ñigayamy yi' ymooyb Dios.

Jesús ymina'ñ co Dios ytiyc yhuindígooyipy

13

¹ Co Jesús ypidzimy ma Dios ytijc, chi nidügti ydiscípulos ñimayi:

—Huindzin, ix jada maychaa mijjatypi etz jada maybi tijc ooy y'oy'oydúñity.

² Per Jesús y'adzooy, yminañ:

—Huindicx miich ajcxy jada maybi mijjaty ytijc. Minip tiempo mina tüg'óciy jada tijc nicxy yhui'my taj xit, ca' ma tzaa macxy. Huindigoydähuiip tüg'óciy.

Je tiy'ajt ma ca'ni naaxhuiñybi ycixa'ñi ytigoya'ñi

³ Jesús miid ydiscípulos ajcxy ñicxy ma je cop huidibi xijip Olivos. Jim ajcxy co'ijxnaxy je Dios ytijc. Ñaayb anajty Jesús jim copcíxy co Pedro, Jacob, Juan etz Andrés ameech migapxy Jesús, yminaangixy:

⁴—Tun may'ajt ich ajcxy yajniimaayg mina jada ytuna'ñyii yjada'ñyii co huindigoydähuiip Jerusalén cajp. ¿Ti ijxpejt'adam co anajty jadayaabi jadu'n ytuna'ñyii yjada'ñyii?

⁵ Chi Jesús y'adzooy ajcxy je' ydiscípulos yminañ:

—Ix pinjaty xyhuin'ingixy.

⁶ Ooy jäy may ymiinañ miid ich nxi. Ñaydijáanigixy co je' ajcxy je' je Cristo, ymina'na'ñ ajcxy: “Ich je' je Cristo.” E ooy jäy may huin'inaangixy.

⁷ Co miich ajcxy ayuc mmidohuiipy co jäy chachchiptúngixy xii ya, ca' mdzigíyigixip, com ooy ycopícyty co jada jadu'n jayijp ytuníyb yjadíyb. Ca' nan hue' je' anajty tim cijxp tim tigooyb je xii je tiempo.

⁸ Nayñibidīgüüb tüg naax cajp müd huingbï naax cajp, e gobierno müd huingbï gobierno. E minipy mic ujx canaag'it etz mij yuu mijpa'm xii ya. E jäy ajcxy ooy yhuänipy yjihuihuipy ycanaymijotcujc'ájtigixipy. Jada tzaachypï ayo'n tzonacni yi' anajty.

⁹ Chi Jesús yjacmïnañ:

—Nayguend'ájtigix miich ajcxy, com yi mmidzip ajcxy xymájtzcixip, e xyciyéjccixip ma tungmüdpïdijc, e xychachytúngixip xyhuójpcixip ma yi judíojäy ñaymujctac ajcxy. Xyajníxcixip mach ma rey etz ma gobernador ajcxy yhuinduu müd ñch ycixpi com miich ajcxy xymibicyich. E miich ajcxy tiy'ajt myegipy müd ñch ycixpi, ixti ma rey ajcxy etz ma gobernador ajcxy yhuinduu.

¹⁰ Ca' anajty xii tiempo paady mina ycixa'ñ naax-huiñybi, chi ajcxy capxhuäcxtähuipy ñch n'ayuc huindu'myb ñaaxhuiñ ma tüg'óciy naax cajp.

¹¹ Co jäy ajcxy xyajnícxip mach ma codungdijc co xytiydúngixipy, chi ca' ni nej mjot'adiiyb, ni ca' mhuinmayipy nej m'adzóogixipy. Mgápxcixipy je ayuc huídibi Dios xymóoygixipy, com je ayuc huídibi mgápxcixip, ca' nan miich je' anajty ajcxy m'ayuc. Hue' je' je Espíritu Santo xymóoygixipy capxy ayuc.

¹² Yëydijc ajcxy ycïyegamyb ma tungmüdpï yci'm y'uch ajcxy co huen yaj'ögyii. E nañ jadu'n je ungededy ycïyegamy yci'm y'ung ajcxy ma tungmüdpï. Nañ jadu'n yi' y'ung ajcxy cïyegipy yci'mdeedy co huen yaj'ögyii.

¹³ May naaxhuiñjäy ca' xychogipy xyjihuihuipy miich ajcxy müd ñch ycixpi. Pen miich ajcxy

mmictinaayb ma mmibíjcín, ypaadíp miich ajcxy m'alma nídzoocín.

14 Chi Jesús yjacmínañ:

—Co anajty m'íjxcíxy je huídibi Daniel ñimíydac jecy'ajty, co pínjaty jíbic-huinma'ñ tumb ma ca' ypadyii ma Dios ytíjc, huídibi ooy ycodzigíjity. Mi-ich ajcxy huídibi tzínaayb jim Judea, co jadu'n m'íjxcíxípy, chi nícx mgueectzoocíx ma tungop.

15 Yi jáy ajcxy huídibi yajpatp ma ytíjcnícxycá' ñícxity tigoty ma ytíjc. E ni ti jiiiby cayajpídzimípy.

16 Yi jáy ajcxy huídibi yajpatp camjoty, ca' ajcxy nihuimbídípy je' yjocxy huit huídibi ymíid.

17 Huin'it xíi huin'it tiempo ayo'n pada'ñ je töxyjáy huídibi anajty ti y'ungtzímígy, e nañ jadu'n yi' ajcxy huídib míid y'ung ma'xung yajtzítzp.

18 May'ajt ajcxy mbíjctzoohuípy ma Dios, co jada jadu'mbí ayo'n ca' ytuníyib yjadíyib ma anajty ytiich tiémpity.

19 Yi jadu'mbí xíi tiempo jáy ajcxy ayo'n tzaachypí minaxípy yajnaxípy. Ni camínaaxíi jáy jadu'n tzaachypí mijcajee ti minaxy ti yajnaxy maabi Dios cojy naaxhuiñyibi oga'n, ixti chambaad. E camínaxíi jadüg'oc ycajadíyib jadu'n.

20 Pen ca' Dios capx'aduga'ñ yíjiiibi ayo'n xíi ayo'n tiempo, ca' ni pín chögípy. Per Dios ycapx'adugamyb yíjiiibi ayo'n tiempo míid je mibíjcpídíjc ycíxpi huídibi Dios ti huin'íxy.

21 Co yi jadu'mbí xíi tiempo anajty ymíiñ, ca' mmibígípy, pen ji pínjaty xyñímaaygíxy: “Íjxcíx, cha yajpaady je Cristo”, o “jim'amy yajpaady je Cristo.” Ca' mmibíjccíxípy jáy y'ayuc.

22 Minip jäy ajcxy huidibi ñayyajnaxáanigixy nej Cristo, e ymináangixipy co capxhuäcxy ajcxy Dios y'ayuc, e ca' yjánchity. Ytunipy ajcxy mij huinma'ñ etz mijpi ijxpejt, ixti jahuin'ina'ñ je mayjäy ajcxy huidibi Dios ti yhuin'ixyii.

23 Nayquend'ájtigix mïd yi jadu'mbi jäy ajcxy, com jayijp ñich miich ajcxy yi' ti nyajmïdmïydägy.

Nej jada' je Dios y'ung yminipy jadüg'oc

24 Chi Jesús yjacmïnañ:

—Co anajty yi jadu'mbi ayo'n tiempo ti ñaxy, ycoodzihua'ñ etz je po' ca' y'ana'ñ.

25 Maymadza' ycähuip, e nañ yücxiip huidijaty mic'ajt mïd tzajpjoty.

26 Je huin'it xii je huin'it tiempo co jadu'n anajty ytunyii yjadyii, huin'it ajcxy m'ixipy, ñich je jäy huidibi tzoon tzajpjoty, co ñich anajty nmiinich jocjoty mïd tüg'óciy nmic'ajt n'oy'ajtich.

27 Co jadu'n anajty nmiinich, chi mic'amy nguexipyich ñich n'ángeles ajcxy ma xii ypidzimy, ma xii ycidägy, ma jimboj ypidzimy etz ma tichpoj ypidzimy. N'ángeles ajcxy yajmuga'ñ tüg'óciy ñich njäy, huidibi ti nhuin'ixyich, xim yam ma ajcxy yajpaady ya naaxhuiñ, etz jiiiby tzajpjoty.

28 Chi Jesús yjacmïnañ:

—Jëb miich ajcxy tiy'ajt mbigipy ma yi higueri jadu'n nej je xii je tiempo mimb cidaacni. Co je higueri jadüg'oc ñihuamïy, chi miich ajcxy mnejhuïy co ti yhuingoni mina ypottigïyñi.

29 Nañ tim jadu'n co m'ixipy tunïyb yjadïyb tüg'óciy ijxpejt nej ti nnïmaaygixy, chi mnejhuïhuip co ti yhuingoni je tiempo mina nhuimbidiipyich jadüg'oc ya naaxhuiñybi.

30 Janch ñich miich ajcxy nimäy co jada huídibi ti nnimiydacyich tunñib jadñib ca'ni anajty y'öctay je jäy ajcxy huídibi jacjogy'ajtp jadachambi xii jadachambi tiempo.

31 Je tzajp etz je naaxhuiñybi cixipy tigoyipy. ñich n'ayuc huídibi ngapxyich, ca' ycixipy ytigoyipy ni caminaxii.

32 Ca' ni pin nejhuïy je xii je tiempo mina ytuna'ñyii yjada'ñyii jadu'n nej ti ñich miich ajcxy nnimaaygixy. Ni je ángeles ajcxy jiiiby tzajpjoty ca' nejhuïygixy, nañ ni ñich, Dios y'ung', ca' nejhuïyich. Jëyi Dios Teedy tügpajc nejhuïy.

33 Ni'ixi' ahuíjxcix. Mibijctzoogix Dios jabom jabom, com ca' mnejhuïygixy mina anajty ytuna'ñyii yjada'ñyii yi huídibi ti nyajnimaygixy.

34 Yi xii yi tiempo huídibi minip jadu'n nipaady nej tüg comeñyjäy huídibi ñicxa'ñ ma tüg it lugar huídibi jigüegy yajpatp. Jayjip ca'ni anajty chooñ, chi yajnibijcy je ytumbi ajcxy nidüg nidüg je' ytung. E nimay je' ytumbi huídibi cuend'ajtp je tijc'aguu co huen ni'ixi' y'idipy ma tijc'aguu.

35 Ni'ixi' m'idipy miich ajcxy. Com ca' mnejhuïygixy mina je codijc yhuimbida'ñ ma ytijc, pen namgodzïy, o mij coodz, o moñi, o ma anajty ti yximñyñi.

36 Ca' jécyity co yjadipy timetiini, e xyajyöybéjtcixipy anajty mdzachmaagixy.

37 Yi huídibi ñich miich ajcxy ti nyajnimaygixy, nañ jadu'n nimäyich tüg'óciy jäy co huen ajcxy nidüg'óciy ahuíjxcixip ni'ixi' je xii je tiempo mina nhuimbidiþich jadüg'oc ya naaxhuiñ.

14

Xicmujccixy capxmujccixy co Jesús madzaangixy

¹ Tigo'y'ijtni anajty mejtz xii co judío'jáy ajcxy nixiiduna'ñ je pascua xii, mina ajcxy tzajcaagy cay hu'idibi ca' levadura miidity. Je judío teedy ajcxy hu'idibi jacmijtungmiid etz je escribas ajcxy huinma'ñ'ixtaaygixy nej jëb ameech májtzciixipy Jesús, e yaj'ögaangixy, ca'ydi je mayjäy nejhuüy.

² Chi ajcxy ñayñimayi miñ xyipy:

—Ca' y'óyity co nmájtzim Jesús xijoty. Com ca' yjécyity co je mayjäy yjotmátcottahuipy, e ytigihuip huambi jihuüyb ajcxy.

Tüg töxyjäy pidacy aceite ma Jesús ycohuajc

³ E Jesús jim anajty yajpaady jim Betania. Hue' Jesús anajty yajpaady ma Simón ytijc, je Simón hu'idibi anajty ymiid nibüdz pa'm. Jesús iñaayb anajty ma caydac co ymiñ tüg töxyjäy miid tüg tzaadüdz quiig ujtz miid perfume hu'idibi ooy oy yxuugy. Jada perfume ooy anajty chóohuity. Chi je töxyjäy yaj'ahuäch je quiig, e yajcöyogy Jesús je perfume hu'idibi ooy oy yxuugy.

⁴ E nijëjity jäy ajcxy hu'idibi anajty jim, ca' anajty ajcxy yjotcújcity miid hu'idibi je töxyjäy ti tuñ, e ñayñimayi ajcxy miñ xyipy:

—¿Nej jada co ocyaj'ayooni yi perfume hu'idibi ooy oy yxuugy?

⁵ Jac'oy co ixypy yajtoogy yi perfume tugüig migo'px peexy, jigix yajpubedipy ayoohtijc.

E ca' jadu'n ajcxy tim jäygidacy nej je töxyjäy ytuuñ miid Jesús, chi ix'o'y ajcxy je töxyjäy ayooob.

⁶ Chi Jesús yminañ:

—Ixmajtzciꝑ jada töxyjäy. ¿Nej co m'amayꝑyꝑy? Yi huidibi ti tuñ mꝑd ꝑch, ooy yi' y'óyity.

⁷ Je ayoobtꝑc ca' ytigoy'idꝑy ma miich ajcxy nimina. Huen huidibi xꝑ huen huidibi tiempo jëb mbubedꝑ ajcxy ayoobtꝑc. Per ꝑch ca' n'ida'ñich ya jecy mꝑd miich ajcxy.

⁸ Jada töxyjäy ti tuñ mꝑd ꝑch jadu'n nej ti ymadägy. Yi' ti pꝑdägy ma ꝑch nninꝑcꝑ perfume huidibi ooy oy yxuogy. Yi' jꝑp'ijꝑy mina naaxtigꝑhua'ñich.

⁹ Janch ꝑch miich ajcxy nꝑmaayꝑy co huen yma'ámyity ya naaxhuiñ ma anajty yaj'ꝑhuäcxy yajꝑxhuäcxy jada ayuc jada tꝑy'ajt huidibi nꝑdzoocꝑn mꝑd, yajnimꝑydäꝑy huꝑdi jada töxyjäy ti tuñ, jꝑgꝑcꝑxꝑaady y'idꝑy.

Judas cꝑyecy yi Jesús ma ymꝑdzꝑ

¹⁰ Huin'it tiempo je Judas Iscariote, nidüg je nꝑmajmetzꝑi huidibi Jesús anajty ti huin'ixy, oy mꝑd ñayꝑꝑxyii je teedy mꝑjtungmꝑdꝑi nej jëb cꝑyecy Jesús ma yi teedy ajcxy.

¹¹ Co je teedy mꝑjtungmꝑdꝑi ajcxy jadu'n mꝑdoy, co je Judas cꝑyega'ñ Jesús ma yi' ajcxy, chi ajcxy ooy yjotꝑꝑy. Chi ajcxy Judas meeñ yajhuinhuanꝑy. Chi Judas yhuinma'ñ'ixtay nej jëb occꝑyecy Jesús ma yi' ajcxy.

Co Jesús y'adzu'ajty pascua xꝑjoty

¹² Chi paty je mꝑj xꝑ mina je xꝑ'ajtpꝑdꝑc tzajcaagy cay huidibi ca'p levadura mꝑdꝑy, e yaj'öccꝑy je cöbꝑxy huidibi ajcxy yajhuindzꝑꝑyꝑ anajty Dios. Chi ydiscꝑulos ajcxy y'amꝑdooy Jesús:

—¿Ma'amy mdzocy co ni'ixiyyim je pascua xii adzu'ájtín?

13 Chi Jesús quejxy metz ydiscípulos ajcxy cajpjoty, chi nimay:

—Jim miid mnaybadiiyb tüg yëydijc huudibi nii tzimnicxp ma tüg majt. Miich ajcxy mbanicxiyb je yëydijc.

14 Mbanícxipy ajcxy je yëydijc, ixti coon mbajädipy ma ytijc. E miich ajcxy mnimähuipy je codijc: “Je Huindzin Jesús ñejhuihuam ma miich miidty tüg cuarto ma je Huindzin Jesús miid ydiscípulos ajcxy jëb caaygixy yi pascua xii adzu'ájtín.”

15 Je codijc ci'm xyajni'ixiiygixyip tüg cuarto mijpi ma je mimetz piso huudibi ti yajni'ixiy. Ma yijimbi cuarto miich ajcxy mni'ixihuipy yi pascua xii adzu'ájtín.

16 Chi je metz Jesús ydiscípulos ajcxy tüyöychooñ. Co ajcxy yja'ty cajpjoty, chi ajcxy paty je cuarto, tim jadu'n nej Jesús jayijp yminañ. E jim ajcxy ni'ixiy je pascua xii adzu'ibi.

17 Nam coodziiyñi anajty co Jesús yja'ty ma je cuarto miid jacjadyii ydiscípulos ajcxy.

18 Co anajty jim ycaaygixy ma je caydac, chi Jesús yminañ:

—Janch iich miich ajcxy nimay co nidüg miich ajcxy huudibi cham caayb miid iich, xyciyegaambich ma nmídzípich.

19 Co je Jesús ydiscípulos jadu'n midooy, chi ooy ytigiiy tajpi maybi ajcxy, e ñay'amidóohuigixy miñ xyipy, e tüg yminañ:

—¿Nej iich jada'ji?

E jadüg ymïnañ:

—¿Nej ïch jada'ji?

²⁰ Chi Jesús ymïnañ:

—Yi' yi' nidügti yi nimajmetzp huïdibi tocxmujcp mïid ïch ma tügpi texy.

²¹ Pues janch ïch je', je jäy huïdibi tzoon tza-jpjtoty, nbadaamybïch tzaachypi ayo'n jadu'n nej yjaybétyity ma yi Dios ñecy. Per mij ayo'n pada'ñ je jäy huïdibi xycïyegaamïch ma ïch nmïdzip. Jac'oy co ca' ycadïmma'xung'ajty jada yëydïjc.

²² Caayb ajcxy anajty, co Jesús conïgy tüg tzaj-caagy, e jayïjp yajnax Dioscojuyip ma Dios, e chi tujc-huäcxy je tzajcaagy, moy je' ydiscípulos ajcxy. E co Jesús jadu'n tuñ, chi ymïnañ:

—Caaygïx jada tzajcaagy. Jada tzajcaagy ïch jada nninïcx.

²³ Chi Jesús conïgy je ügy vaso, e co Dioscojuyip yajnaxxy, chi moyday ajcxy je ügy, e nidüg'óciy ajcxy uucy je ügy.

²⁴ Chi Jesús ymïnañ:

—Jada ügy ïch nni'py'ajtpy huïdibi temamb yogamb. Je' jada jemybi Dios ycötújcïn huïdibi Dios yejc mïid jäy ajcxy ycïxpi.

²⁵ Janch tïy'ajt jadu'n nej ïch miïch ajcxy ni-maaygïxy, co ca' jadüg'oc n'üga'ñïch vino nï, ixti cooni anajty njädyïch tzajpjtoty ma yi Dios y'ane'my.

Jesús capxpïdzïmy co Pedro ymïna'nañ co ca' y'ïxy'adyï

²⁶ E co Jesús etz ydiscípulos ajcxy ïy tüg himno, chi ñïcxy ajcxy ma je cop huïdibi xïjïp Olivos.

²⁷ Chi Jesús ymïnañ:

—Cham coodz xycöguëgaambich miich ajcxy, com jaybety jadu'n ma Dios ñecy ma jadu'n yminañ: “Nyaj'ögaamybich je cöbixy cuend'ajtpi, e huin'it je cöbixy queeg-huäcxtähuiþ.”

²⁸ Per co ðich anajty njugypícyich jadüg'oc, co ðich anajty ti n'ögyich, nícxibich jim Galilea jacjayijp, ca'ydi miich ajcxy.

²⁹ Chi Pedro Jesús nimaayi:

—Oy ixypy yi jacjadyii miich mdiscípulos ajcxy xycöguectäy, per ðich ca' miich ngöguëga'ñ.

³⁰ Per Jesús nimay Pedro:

—Janch tïy'ajt jadu'n nej yam nimäy, jadachambi coodz ma ca'ni anajty tzeyyaxigy mejtz'oc miich xycoyüdz'añich tugig'oc, mina'nañ co miich ca' xy'ixy'adyiijich.

³¹ E Pedro ca' anajty cöbiga'ñ nej Jesús yminañ, chi mictägy minañ:

—Ca' ðich miich ngoyüdz'añ, oy ixypy ndim'o'cich quipxy mïd miich.

E nañ actim jadu'n jacjadyii Jesús ydiscípulos ajcxy yminañ nej Pedro ti yminañ.

Jesús mibijctzoy Dios jim Getsemaní

³² Jesús mïd ydiscípulos ajcxy oyja'ty ma tüg it huídibi xíjip Getsemaní, chi Jesús je ydiscípulos ajcxy nimay:

—Íña' miich ajcxy ya, nami n'ocnicxyich jim'amy Dios mibijctzooþ.

³³ Chi Jesús mïd nicxy jëda'ajty Pedro, Jacobo etz Juan ma tüg it ahuingujc. Chi Jesús ytigiiy tajpi maybi jihuuy jotmay.

³⁴ Chi Jesús yminañ:

—Njihuiybich tüg jotmay nej n'öga'ñich. Huí'ngix miich ajcxy ya etz juugy m'íjtcixipy, ca' mmáagixipy.

³⁵ Chi Jesús ñicxy jac'amijci'm, Dios mibijctzoy, e may'ajt pijctzoy co ixypy ca' minaxy yajnaxy je tzaachypi huidi anajty ypadamy je huin'it hora.

³⁶ E Jesús anajty Dios mibijctzoy ymina'ñ:

—Dios, miid miich ca' ni ti chípity. Píjcigich jadaaabí tzaachypi ayo'n, per ca' yjadú'nity nej ñich ndzójcín, huen tuñyii jadu'n nej miich mdzójcín.

³⁷ Co Jesús nihuimbijty Pedro, Juan, etz Jacobo, chi oy ajcxy paady ti anajty ymi'ó'ccixy. Chi Jesús Pedro nimay:

—Simón, ¿nej ti mmi'ögy? ¿Nej ca' mmadäga'ñ m'idipy juugy tüg hora?

³⁸ Jugy'íjtcix, e mibijctzoogix Dios ca'ydi jibictuuyb mdigíygixy. Janch tiy'ajt co jotjoty ooy mnijot'ájtcixy mdunaangixy yi oybi. Per yi mminícx oy amaayity.

³⁹ Chi Jesús jadüg'oc huinhuäctuity je' ydiscípulos ajcxy, e jadüg'oc ñicxy Dios mibijctzoob. May'ajt pijctzoy tím jadu'n nej je jayijp'atypi anajty ti ymina'ñ.

⁴⁰ Chi Jesús yhuimbijty ma anajty ajcxy ydiscípulos yajpaady, e jadüg'oc oy pátcixy ti anajty ymi'öccixy, com ca' ajcxy mimadägy mähuii, e ni ca' ajcxy jajty nej adzohuipy Jesús.

⁴¹ Midugíig'oc Jesús ñicxy ma je' ydiscípulos ajcxy, e yminañ:

—¿Nej ya mjacmáagixp mjacpooxcixp? Maagix pooxcix jadachambi. Ti miid jadu'ñyi. Ti je

tiempo huaad'ájtñi mīna ñch, je jāy huídibi tzoon tzajpjoty, xycīyegipy ajcxy ma yí jibic jāydijc.

⁴² Maybidīgciḡ, tzoc jámim. Chi ymiiñ je jāy huídibi xycīyegaambich ma nmídzípich.

Mach ajcxy Jesús yajñíxcixy

⁴³ Capxp anajty Jesús, co Judas oyjāty ma Jesús yajpaady. Judas hue' je' nidügti je majmetzpi huídibi Jesús yhuin'ijx. Judas mīd miiñ mayjāy huídibi ajcxy mīd pujx etz quipy. Je teedy mījtungmīdipi, je escribas ajcxy, etz je mījjāydijc ajcxy ti anajty quexy je mayjāy huídibi anajty madzamb Jesús.

⁴⁴ Judas, je huídibi anajty cīyegamb Jesús, hue' anajty jayijp ti moy je mayjāy tūg ijxpejt huídibi mīd jēb ajcxy ijxcabip Jesús. Jadu'n jayijp Judas ycapxytuñ mīd yí' ajcxy, e ymīnañ:

—Je jāy huídibi anajty ndzücxypich, yí' je' anajty Jesús. Madzipy ajcxy, e myajñícxip miich ajcxy yajxon cuend'aty.

⁴⁵ Mīc'amy co Judas oyjādy ma Jesús yajpaady, chi nimijhua'cy, e nīmay:

—Huindzīn, Huindzīn.

E co jadu'n ymīnañ, chi Judas Jesús tzücxxy.

⁴⁶ Chi mīc'amy je mayjāy Jesús mach, e yajñícxxy ajcxy mach.

⁴⁷ Per nidügti Jesús ydiscípulos juudy ypujxy ma ytijc, chi je teedy mījtungmīdipi tūg ytumbi yajtza-achīyī, quejtzpujxi tūg ytätzac.

⁴⁸ Chi Jesús je mayjāy nīmay:

—¿Ti co miich ajcxy xyñimiiñich mīd pujx etz quipy, jadu'n nej jihuīy ñch tūg meetzpi?

49 Jabom jabom nyaj'ixpijcyich jäy jii by ma Dios ytijc ma miich ajcxy myajpaady, e ni ca' miich ajcxy xymajchich. Paady jadu'n ytunyii yjadyii jigix yi' yajcuydumb nej ity jaybety ma Dios ñecy.

50 Chi je' ydiscípulos ajcxy yajhui'my Jesús naydügpajc. Chi je' ajcxy yqueegy.

Je jäy mutz'anägnip huidibi quetzög

51 Per tüg yujcyeeg anäg huidibi anajty payöy Jesús nimóchity anajty mïid tüg sávana. Chi Jesús ymidzip ajcxy majch je yujcyeegpi.

52 Chi je yujcyeegpi ci'queegtuty je mayjäy, yajhui'my ysávana, e yqueeytzögy nihuädz ixhuädz.

Jesús mij juntijoty

53 Chi ajcxy yajnicxy Jesús mach ma je teedy mijtungmïidpi yajpaady. Chi mic'amy ñaymujci tüg'óciy teedy ajcxy huidibi mijtungmïidpi, e tüg'óciy mijjäydijc, etz tüg'óciy escribas ajcxy.

54 Chi Pedro jigüegy anajty panicy je mayjäy ajcxy ixti oy yja'ty ma je teedy mijtungmïidpi ytiba'. E jim ixtacy quipxy mïid policia ajcxy agujc, yxaamgixy anajty ma jinba'.

55 Je teedy ajcxy mijtungmïidpi etz tüg'óciy je judíojäy ytungmïidpi ajcxy yhuinma'ñ'ixtaaygixy nej ajcxy jëb Jesús yajpocyca' mïid ajcxy yxihuin, e jadu'n jëb mooygixy yi öcin. Per ca' ajcxy paady huinma'ñ.

56 Mayjäy nihuambejty Jesús mïid anii, e ca' ajcxy y'ayuc ytügiy.

57 Nijëjity jäy ytinayigy juntajoty, e nihuambety ajcxy Jesús, ymïinaangixy:

58 —Iich ajcxy amido'ijt Jesús y'ayuc tüg tecy, co jadu'n ymïinañ: “Njidaamybich jada Dios ytijc

huidibi jāy ti cójcxxy, e codugūg xī gojtigadzīpīch huingbī huidibi ca' jāy cojy.”

59 Per ni ca' ytūgūy ajcxy y'ayuc nej ajcxy Jesús nīhuambejty, ac tīgachjaty nidūg nidūg ymīnañ ajcxy.

60 Chi je teedy huidibi je jacmījtungmīd ytīnayīgy juntajoty, chi y'amīdooy Jesús e nīmay:

—Jesús, ¿ca' nej m'adzohua'ñyi? ¿Ca' mmīdooy nej xychachxīgīxy?

61 Per Jesús amōñ y'ijty. Ca' ti ayuc adzohuimbījty. Chi je teedy jadūg'oc mīgapxy Jesús nīmay:

—¿Nej mīich je' je Cristo, je Dios y'ung?

62 Chi Jesús ymīnañ:

—Janch jadu'n, īch je' je Cristo, je jāy huidibi tzoon tzajpjoty, e mīich ajcxy xy'ixīpīch īñāyīch ma je mījpi Dios ymījc a'oy'amy. Nañ jadu'n xy'ixīpyīch mīich ajcxy jōcjoty co anajty nhuimbītyīch jadūg'oc ya naaxhūīñ.

63 Chi je teedy huindzech huīnhuocy yci'm yhuit, je' je' tīy'ájtīp co ca' anajty yjotcūjcity mīd Jesús y'ayuc, chi ymīnañ:

—¿Ti testigo njac-huaanīm?

64 Mīich ajcxy ci'm ti mmīdoogīxy yī' y'ayuc, jadu'n nej ycapxtīgoy mīd Dios. ¿Nej mīich ajcxy mīnaangīxy?

Chi nidūg'óciy ajcxy ymīnañ co janch jadu'n Jesús mīj oy ti ycapxtīgoy mīd Dios ytīy'ajt, paady huaad mooygīxy yī o'cīn.

65 Chi nījējty jāy yhuīndzujīgy Jesús. Chi ajcxy huingoxodziy, cójxcīxy, e chi ajcxy nīmay:

—Octīygapx. ¿Pīn ti xycojxy?

E je policiatījc ajcxy cojxy Jesús ma yhuīñyjījp.

Pedro ycoyüch Jesús

⁶⁶ Pedro tibäy anajty y'ahuixy. Chi ñimijhuäci tüg tumbi töxyjäybi huídibi anajty tumb ma je teedy ytijc.

⁶⁷ Co je töxyjäy ijxpaty Pedro iñäy anajty jñnba'áy, yxaamb anajty. Chi huindicxpejty Pedro, e ñimay:

—Miich nañ mïdhuídijtpy anajty je Jesús yi Nazaretpi.

⁶⁸ Per Pedro ca' cöbijcy je töxyjäy y'ayuc, e ymïnañ:

—Ca' n'ixy'adyiijich jada Jesús. Ni ca' nhuinjihuüyich ti miich ñimaydacpy.

E mic'amy Pedro ypidzimy jüby, e tim huin'itïy tüg tzeyñi'aa oy yaaxïgy.

⁶⁹ Chi jadüg'oc je tumbi töxyjäybi huindicxpejty Pedro, e ñimay je jäy ajcxy huídibi jim yajpatp huington, e ymïnañ:

—Jada je' nidügti huídi anajty mïd huídity Jesús.

⁷⁰ Chi Pedro jadüg'oc ymïnañ co ca' ix'adyii. Co hueeñi, je jäy ajcxy jadüg'oc Pedro ñimay:

—Janch co miich je' nidügti ma Jesús yjäy miñ, Galileo jäy miich, com nmïdooybich miich m'ayuc nej Galileo jäy ycápxcixy.

⁷¹ Co ajcxy jadu'n ymïnañ, chi Pedro mictägy ñaygogapxi co ca' yi' mïdhuídity Jesús, ymïnañ:

—Dios y'ijxpy ñejhuüyb co tïy'ajt ngapxyich, co ca' n'ixy'adyiijich yi Jesús huídibi miich ajcxy mni-gapxyp.

⁷² Co Pedro ycapxymaayi tim huin'itïy tüg tzeyñi'aa yaaxïgy mïmejtz'ocpi. Huin'it Pedro jäy metzcoody nej Jesús ñimäyïi: “Cham coodz jayijp ca'ni anajty tzeyñi'aa yaaxïgy metz'oc, ti anajty

miich mīnañ tug'ig'oc co ca' xy'ix'adyiijich.” Co Pedro jadu'n jāymejtzcody Jesús y'ayuc, chi tajy may ñayjihuiyi, e ytigiiy yaaxpi.

15

Jesús ma Pilato yhuinduu

¹ Co yximiiy, chi je teedy ajcxy huídibi mij tung mīd, je mijjāydijc, je escribas ajcxy, etz tūg'óciy judíojäy huídibi mij tung mīd yöymujctay ajcxy. Chi nidüg'óciy ajcxy yajñíxcixy Jesús cīxoch ma Pilato, je gobernador.

² Pilato Jesús y'amidooy, nimay:

—¿Nej miich rey'ajtp ma yi judíojäy ajcxyi?

Chi Jesús ymīnañ:

—Miich jadu'n mīnamb.

³ Je judío teedy ajcxy huídibi mijtungmīdipi mīctāgy tzachxīgixy Jesús mīd canaagnax xīhuin.

⁴ Chi Pilato jadüg'oc Jesús y'amidooy, nimay:

—¿Ca' nej m'adzohua'ñi? Ix nej yi mmīdzip ajcxy xychachxīgixy.

⁵ Chi Jesús ca' ni nej y'adzooy. E Pilato ooy chachhuinmay'ahuídijty.

Jesús yajmoy ysentencia co y'ögipy

⁶ Com xījoty anajty, je gobernador Pilato najtzmadziiy tūg machyjäy, je huídibi je mayjäy anajty ypijctzoogixyp.

⁷ Pujxtijc iñaayb anajty jim Jerusalén tūg machyjäy huídibi anajty yxi Barrabás. Barrabás pujxtijc iñaayb anajty quipxy mīd jacjadyi jāy huídibi anajty ti midziptzoon je gobierno romano, e ti anajty yjäyay'ó'ccixy.

8-9 Co anajty je may yx#ajtpidijc may'ajt pijctzoogixy ma Pilato co najtzmazdžihiup tüg machyjäy, chi Pilato ymíñañ:

—¿Nej mdzojccixyp co nnajtzmazdžihiubich je judíojäy ajcxy yrey?

10 Pilato ñejhu#y b anajty co mañ'ajtingixy anajty ajcxy je teedy mjtungm#dp# ti c#yeyccixy Jesús.

11 Per co Pilato jadu'n ymíñañ, chi je teedy ajcxy mjtungm#dp# ooy ajcxy yajhuamgoty yajj#hu#ygoty je mayjäy co huen je Pilato najtzmazdžy je Barrabás.

12 Chi Pilato y'am#dooy je mayjäy jadüg'oc:

—¿Nej miich ajcxy mdzocy ndun#py#ich m#d jada y#y#dj# hu#dib# jäy ajcxy ytijpy co yrey'aty ma y# judíojäy ajcxy?

13 Chi je mayjäy m#c ym#nangottay:

—Yajcruutzpet.

14 Chi Pilato ymíñañ:

—Per ¿ti y# ti tundigoy?

Huin'it je mayjäy n#gi m#c ymíñañ:

—¡Yajcruutzpet!

15 Co jadu'n je mayjäy ajcxy m#ct#gy ym#nanday, chi Pilato anajty yajjotcujc'adaangixy je mayjäy, chi najtzmazdžy je Barrabás. E co yajc#ajttay y# Jesús, chi c#yeycni co huen yajcruutzpedyii.

16 Chi je soldados ajcxy yajnicxy Jesús ma je agujct#j#c tiba', e jim ñaymujc# tüg'óc#y soldados ajcxy hu#dib# yajpatp anajty jim Jerusalén.

17 Chi ajcxy yajn#jen#y je Jesús tüg rey yhuit, color ucyp# e yajcojen#y ajcxy apy corona.

18 Chi je soldados ajcxy ymíñañ:

—¡Viva jada judío rey!

19 Chi je soldados ajcxy huojpý Jesús ma yco-huajc m̄id paxy, e huindzuj j̄iptzujc̄ixy ooy, e huingoxt̄inay'ahuiyḡixy janch ypaad nej j̄ihūiy ooy huindz̄iḡiyḡixy.

20 Co je soldados ajcxy n̄ixiictay yajxiictay Jesús, chi ajcxy jeeni je yreyhuit color ucyp̄i, e ya-n̄ijen̄iy ajcxy yci'm yhuit jadüg'oc. Chi ajcxy Jesús m̄idcajpp̄idzimy co anajty yajcruutzpedaanḡixy.

Co Jesús yajcruutzpejti

21 Tü'am ajcxy t̄üg j̄äy m̄idnaybati, hue' anajty yx̄ii, Simón, ycojájpity jim Cirene, Alejandro etz Rufo je' anajty yteedy. Hue' anajty choñ camjoty. Chi ajcxy adzip n̄imay Simón co huen jaccajp̄i Jesús ycruudz.

22 Chi ajcxy yajnicxy Jesús ma t̄üg it lugar hūidibi yx̄ii Gólgota, je ayuc Gólgota jadu'n yhuimb̄idzimy o'cp̄i cohuajc.

23 Chi ajcxy moy Jesús vino huen ügy tem hūidity m̄id mirra tzoy. Per ca' Jesús c̄öbijcy je vino n̄ii.

24 Chi ajcxy yajcruutzpejty Jesús. E huin'it je soldados ajcxy suerte ijxy, co anajty ajcxy Jesús yhuit yajhuäcxaani, oc'ixaanḡixy p̄in anajty ocj̄é'ájtip.

25 Petyx̄ii anajty co ajcxy yajcruutzpejty Jesús.

26 Je ayuc hūidibi ajcxy yjaay ma Jesús cruudz, jadu'n ym̄inañ:

—Je judíōj̄äy ajcxy yRey.

27 Quipxy m̄id Jesús ajcxy yajcruutzpejty metz meetzp̄i. T̄üg meetzp̄i ajcxy yajcruutzpejty a'oy'amy ma Jesús ym̄ijc, e jadüg anajty'amy.

28 Yajcuyduñ nej anajty jaybety miñ ma Dios ñecy, ma jadu'n ym̄inañ: “Yaj'am̄ichoomujc je Cristo m̄id je pocyj̄äy ajcxy.”

29-30 Je mayjäy hu'idibi ajcxy naxi'iyb anajty ma Jesús yajpaady cruutzcíxy, ooy anajty ajcxy ycöjig'i'yñ, nixiicy yajxiicy ajcxy Jesús, ym'inañ ajcxy:

—Bah, miich hu'idibi Dios yt'ijc mjidaanip, e co-dug'ig xii huingbi myajp'id'iga'ñ, miich ci'm cham naygohuaani, e minac cruutzcíxy.

31-32 Nañ jadu'n je teedy ajcxy m'ijtungm'iidpi etz je escribas ajcxy nixiicy yajxiicy ajcxy Jesús ñayñimayi miñ xy'ipy:

—Jada Jesús ti cohua'ñ jacjadyii jäy, e ca' jaty nej ci'm ñaygohua'n'i'iyb. Pen janch, co jada Jesús yj'ejty je Cristo hu'idibi rey'adamb ma yi judío'jäy ajcxy, ym'iid ix'yipy mic'ajt jayd'eb ci'm ym'inag'ipy cruutzcíxy. Co jadu'n ix'yipy n'í'xim co ci'm ti ym'inacy cruutzcíxy, hui'n'it m'ib'ijcim co janch jada j'ejty je Cristo hu'idibi rey'ajtp ma yi Israel jäy.

Nañ jadu'n je metz meetzpi ajcxy hu'idibi cruutzpejt quipxy m'iid Jesús nixiicy yajxiicy ajcxy je Jesús.

Co Jesús y'ögy

33 Co ycujcx'i'ijy, chi ycoodziygiday t'üg'óciy naaxhuiñ. E jadu'n je naaxhuiñ y'ijty coodzix'ti minacyxi.

34 Minacyxi Jesús mic ym'inañ m'iid aramaico ayuc:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —yi jadu'mbi ayuc hue' yhuimb'izimy: Tat Dios. Tat Dios. ¿Na'amy co ti xy'ix'ixy'ich?

35 Nij'ejty jäy hu'idibi anajty jim yajpatp huingon ma Jesús, co m'idoo jadu'n ajcxy Jesús y'ayuc, chi ajcxy ym'inañ:

—Midoogix, Elías yi' yaaxtaayb.

³⁶ Chi nidügti ajcxy ninicxy Jesús poyïgy, ti anajty yajxoogy pixy müd vinonï ta'mbi, e yajjïpxodzïy je pixy ma tüg paxy, e jadu'n yajja'ty je vino nï ta'mbi ma Jesús y'ahuac, huen muucïp je vino nï ta'mbi. Co jadu'n tuñ, chi ymïnañ:

—Tzoc oc'ahuïxim pen mimb Elías, e miñ yajminagyï ma yi cruudz.

³⁷ Chi Jesús mic ycapxqueegy, chi y'o'cy.

³⁸ Co Jesús y'o'cy, chi je mapxhuit ycïtzhua'cxy tinä'amy huidibi anajty müd y'adiydútyty je Dios ycuarto ma je teedy mïjtungmïdïpï ytigïy tüg tecy-pajc jimïjt jimïjt.

³⁹ Je soldado huindzin huidibi anajty tïnaayb ma Jesús yhuinduu, co jadu'n midoy nej Jesús mic yaaxqueegy, e ijxy nej y'ögy, chi ymïnañ:

—Janch co jadayaabi yëdyjc anajty Dios ung'adyï.

⁴⁰ Nañ jim anajty nijëjity töxyjädyjc ymïj'ïxcixy jiguëgy. Jim anajty yajpaady María Magdalena, etz je jadügpï María, Jacobo je mutz'anägnïp ytaj, etz José ytaj. Nañ jim anajty yajpaady Salomé.

⁴¹ Jadayaabi töxyjäy ajcxy müdhuidijt Jesús, e ti anajty pubéjtcixy taabi anajty Jesús yajpaady jim Galilea ñaaxjot. Nañ jadu'n anajty jim yajpaady jacnaagïty töxyjädyjc ajcxy huidibi anajty ti ycoody jim Jerusalén quipxy müd Jesús.

Jesús yajnaaxtigïyï

⁴²⁻⁴³ Paady co chu'ïyñï hue' anajty viernes mina judíojäy ñayyajpocyñïhuáatzigixy, jaydëb anajty amay'adaangixy je sábado xï je com jabom. Chi José huidibi anajty cogajp Arimatea yjotmictuñ,

chi ytigüy ma je gobernador Pilato, pijctzooy may'ajt co yajnaaxtigihuaani Jesús ñinïcx. E hue' je' José anajty tungmïd ma yi judíojäy ajcxy. José yjïp'ijxpy anajty mina Dios pidäga'ñ yi' y'ané'min ya naaxhuiñ.

⁴⁴ Pilato ooy tzachhuinmay co Jesús tim mic'amy ti y'ögy anajty, paady huodzoy je soldado huindzin, e tiy'ajt pijctzoy pen janch co Jesús ti anajty y'ögy.

⁴⁵ Co je soldado huindzin tiy'ajt yejcy co Jesús ti anajty y'ögy, chi ñimay José co huen yaj-naxtigihuipy Jesús.

⁴⁶ Chi José juy poob huit, e co yajminajcy Jesús ñinïcx, chi mo'ñ mïd je poob huit, e chi pidacy ma tüg tzaajut huïdibi anajty ti yajtzejtztüdy ti yaj-padüdy ma tüg tzaahuingueetz. E chi yaj'adujcy je öcpi jut mïd tüg mij tzaa.

⁴⁷ E je metzpi töxyjäy María Magdalena etz je jadügpï María huïdibi José ytaj'ajtpy huindïcxp anajty ajcxy co Jesús ñaaxtigüy.

16

Jesús yjugypijcy jadüg'oc

¹ Com jabom jopy, domingo, chi je tugüig töxyjäy ajcxy María Magdalena, María Jacobo ytaj etz Salomé juy ajcxy tzoy huïdibi ooy oy xuugy, pidägaangixy anajty ma Jesús ñinïcx.

² Je tugüigpi töxyjäy chooñ domingo, seaman ixtigi', tim jopyñi. Ti anajty ypidzimni je xi co ajcxy oyjädy ma je öcpi jut.

³ Chi je tugüigpi töxyjäy ajcxy nayñimaayi miñ xyipy:

—¿Pin xy'ocpubéjtim jig'huipy je mij tzaa huídibi m'iid ag'iyity je öcpi jut?

⁴ Per co ajcxy ijxy je öcpi jut, chi ajcxy ijxy ahuingujc je mij tzaa anajty ytiguejcnäy huídibi je öcpi jut anajty ag'iydujcp.

⁵ Chi ajcxy ytig'iy jutjoty. E chi ajcxy ijxy tüg yeeg'anäg iñäy anajty a'oy'amy ma je' ajcxy. E je yeeg'anäg poob huit anajty ym'iid. Co ajcxy jadu'n ijxy je yeeg'anäg jiiby jutjoty, chi je töxyjäy ajcxy ooy chig'iy.

⁶ Chi je yeeg'anäg n'imaay je töxyjäy ajcxy:

—Ca' ooy mdzig'iygixy. Miich ajcxy je' m'ijxtaaygixp je Jesús huídibi cogajp Nazaret, je huídibi jäy ajcxy yajcruutzpejt. Ti je' yjugypicy. Ca' je' ya. Oc'íjxcix ya ma ajcxy pidaacci.

⁷ N'íxcix, n'imaaygix Pedro etz yi jacjadyii Jesús ydiscípulos ajcxy co Jesús n'ícxip jayijp jim Galilea, e jim Galilea ñaybad'iyb ajcxy m'iid Jesús, jadu'n nej ajcxy ñ'imaayi jayijp'aty.

⁸ Chi je töxyjäy ajcxy jim yqueegy ma je öcpi jut, com ti anajty ooy chig'iygixy. Ooy anajty ajcxy chiyuy m'iid tzig'i'ñ. E ni ca' ajcxy n'imaay ni pin nej anajty ti íjxcixy, com ooy anajty chig'iygixy.

Jesús ñaygue'x'ici ma María Magdalena

⁹ Je domingo, semana ixtigi', co Jesús yjugypicy, chi ñayguëx'ici jayijp ma María Magdalena, je' je' je töxyjäy huídibi anajty Jesús ti yajpidzimi huixtujc ca'oyb' ma yjot yhuinma'ñ.

¹⁰ Chi María Magdalena ñ'icxy ma Jesús ydiscípulos ajcxy huídibi m'iid yhuídijty, e n'imaaygixy nej anajty yi' ti ixty Jesús co ti yjugypicy

jadüg'oc. E Jesús ydiscípulos ajcxy ooy anajty ytájycixy ymáygixy etz yaaxcixy.

¹¹ E co ajcxy midoohui je María y'ayuc, co anajty ti ixyc Jesús juugy, chi ca' ajcxy mijpidaaci y'ayuc.

Jesús nayguëxíci ma metz ydiscípulos

¹² Co hueeñi, Jesús ñayguëxíci nañ jadu'n ma metz je' ydiscípulos huidibi ñicxp anajty ajcxy camjoty.

¹³ Chi je metzpi discípulos ñicxy ajcxy mic'amy oy nimaaygixy je jacjadyii discípulos ajcxy co ti íjxcixy Jesús. E je jacjadyii discípulos ca' ajcxy mijpidaaci je metzpi discípulos y'ayuc.

Huidi Jesús ydiscípulos yajnibijc

¹⁴ Jac com jecy, Jesús ñayguëxíci ma je majctügpi discípulos ajcxy ma anajty y'íñaaygixy ma caydac. Chi Jesús ogy ajcxy co ca' ajcxy mibíjccixy co ooy ajcxy yjot yjuuñity, ca' ajcxy mijpidägy jacjadyii pin anajty ti y'íjxcixy Jesús.

¹⁵ Jesús je' ydiscípulos ajcxy nimay:

—Níxcix miich ajcxy ma tüg'óciy naaxhuiñyäy, ma tüg'óciy naax cajp, e capxhuäcxix ajcxy je oybi ayuc nej jäy ajcxy jëb y'almanïdzögipy.

¹⁶ Pinjaty mibijc etz ñibejtciy, ypaadip ajcxy y'almanïdzoocin. Per, pinjaty ca' mijpidägy tiy'ajt hue' ajcxy y'alma tigoyip miid ypocy ycixpi.

¹⁷ Yi jäy ajcxy huidibi mibijcp, ooy ajcxy ijxpejt túngixipy. Miid ich nxii ich nmic'ajt yajpidzimipy ajcxy ca'oybi ma jäy ajcxy yjot yhuinma'ñ. Nañ jadu'n ycápngxixipy huingbi ayuc.

18 Ymadzipy ajcxy tza'ñ, e ca' nej yjajtciixipy. E co ajcxy veneno ügip, ca' ajcxy ypa'mdunib. E co ajcxy cñixáipy pa'mjäy, tzögip je pa'mjäy.

Jesús ypätigiyñi tzajpjoty

19 E co je Huindzin Jesús ycapxy yciyxy mïid je' ydiscípulos ajcxy, chi ypätigiyñi tzajpjoty. Jiiby tzajpjoty Jesús yajpaady ma Dios ymijc a'oy'amy, mïid mij'ane'min.

20 Chi Jesús ydiscípulos ajcxy chooñ ñícxcixy cajt cajt capxhuäcxy ajcxy Jesús y'ayuc ma nidüg'óciy naax cajt. E je Huindzin Jesús ooy ajcxy ypubejti ypuđigiyi, mic'ajt moy je' ajcxy mïid je ijxpejt je mijhuinma'ñ huidibi ajcxy tumyb. Jadu'ñyi jadu'n. Amén.

El Nuevo Testamento en mixe de Coatlán **New Testament in Mixe, Coatlán (MX:mco:Mixe,** **Coatlán)**

copyright © 1976 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Coatlán Mixe (Mixe, Coatlán)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixe, Coatlán [mco], Mexico

Copyright Information

© 1976, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixe, Coatlán

© 1976, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

4190de74-18ab-52cf-ba4e-5f99ab05892f